

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 2 2012

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 2 juni 2012

Årgång 78

ISSN 0015-4431

Förbundets Høge Beskyddare:
AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF
Rikshedersordförande:
JAN THÖRNQVIST
MARININSPEKTÖR

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - epost:omelin@telia.com
Tel 0455-23964
Författarevägen 9, 371 63 LYCKEBY

GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage - epost:paul.assar@euromail.se
Tel 0455-48218
Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Printfabriken, Karlskrona

ANNONSER:

Kontakta Birgitta Husfeldt-Ahlm
epost: gittan.ahlm@telia.com
Telnr: 070-3317502, 0175-30303

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Tel: 08-678 09 08
Öppet tisdagar 09-16
Internet: www.flottansman.se
Adress e-post: riksförbundet@flottansman.se

PLUSGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4
Stora Tratten 35 80 22-2

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordf: Kommendör Johan Forslund
Tel: 08-571 448 510

V.ordf: Kommendörkapten Jan Wikberg
Tel: 063-12 95 62.

Sekr och informationsansvarig:
Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.
bo.sch@bredband.net

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell
Tel kansliet: 08-678 09 08 Tel hem: 08-449 31 58
lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)
PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 08-542 461 26
Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Ur innehållet:

Ledare 3
Polhemsdockan i Karlskrona 4-6

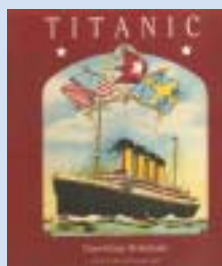
Vad en gammal bild kan berätta 7
100 år sedan pansarbåtsinsamlingen 8-9

Bragdkannan 10-12
Examen vid Sjöstridsskolan 14
Nordligt rekord för ytsstridsfartyg 15

Den röda falukorven 16-17
Sverigeskeppen del 3 20-23
Titanic - ett dystert 100-årsminne 24-25

Nya böcker 26-27
Lokalföreningarna 29-41
Den nya ubåtshallen 42

Omslagsbild:

HMS Härnösand i Nordnorska farvatten
Foto: Forsvarets mediesenter-Torbjørn Kjosvold

Nummer 3 2012 utkommer i sept. Manusstopp den 15 aug

Ska Sverige ha en nationell krigsmaterielindustri?

Det kan tyckas, att det råder viss oordning i Försvarmakten med uppskjutna materielbeställningar och en omfattande förändring av logistikfunktionen! Under våren har försvarsindustrin, exporten av krigsmateriel och Försvarmaktens materielanskaffning och materielhantering uppmärksamats och debatterats. Heta känslor har väckts och ifrågasättandet har varit stort. Ska Sverige ha en nationell krigsmaterielindustri, hur stor ska den vara och vad ska vi producera? Ska vi tillåta export och i så fall vilken materiel och till vem? Av tradition anskaffar Försvarets Materielverk materiel till Försvarmakten, men vem ska svara för logistiken? Under efterkrigstiden har en mängd lösningar prövats; förbandsbundet underhåll och förrådshållning, särskilda materiel- och verkstadsförvaltningar, underhållsregementen med underhållsgrupper, Försvarmaktens logistikorganisation och nu överförs logistiken till anskaffningsmyndigheten Försvarets Materielverk.

Den svenska Försvarmakten har efter andra världskriget i allt väsentligt försörjts med nationellt producerad materiel. Fartyg, flygplan och stridsfordon med vapen och ledningssystem har varit svensktillverkade om än med inslag av importerade komponenter. Hög kvalitet och fältmässighet har kännetecknat materielen. Vår alliansfrihet syftande till neutralitet i krig var en grundsten i uppbyggnaden av den svenska försvarsindustrin och storleken påverkades av den svenska krigsmaktens storlek.

Sedan det kalla krigets slut har försvarsmakterna runt om i världen reducerats väsentligt, men krigsmaterielproduktionen och handeln med krigsmateriel består. Ett minskat utrymme leder till en hårdare konkurrens mellan producenterna, som också tvingas söka nya marknader. Även den svenska försvarsindustrin har tvingats öka sin exportandel för att kunna vidmakthålla sin produktionskapacitet och därmed väcks den etiska frågan, om vilka länder som kan tillåtas köpa krigsmateriel från Sverige. Grundläggande är naturligtvis, att endast det land, som har behov av krigsmateriel anskaffar sådan och frågan om ändamålet blir då central för vårt ställningstagande. Det kan aldrig accepteras, att exportera vapen till en regim, som har för avsikt att använda dem mot den egna befolkningen eller till ett land, som genomför ett orättfärdigt angreppskrig mot annan nation. Det här är svåra frågor och därför har vi i Sverige kontrollmekanismer, som säkerställer att krigsmaterielexport sker enligt gällande svensk lag och är förenlig med vår rättsuppfattning. Den

ibland framförda något cyniska uppfattningen, att om inte vi säljer vapen, så gör någon annan det, bör vi undvika.

Av flera skäl bör vi vidmakthålla produktion av krigsmateriel i Sverige, först och främst för att tillgodose den svenska försvarsmaktens behov men också för den teknologitveckling det innebär att ta fram tekniskt avancerade system, som även ger effekt i vardagen och vidmakthåller kompetens och ger arbetstillfällen. Kostnaderna för utveckling och produktion av krigsmateriel är idag av sådan storlek, att den reducerade försvarsmakten inte kan bära dem ensam, utan försvarsindustrin måste söka samarbetspartners och kunder utomlands. Det är därför nödvändigt att tillåta export av krigsmateriel, men inom ramarna för gällande regelverk.

Framtagning av krigsmateriel har i Sverige gjorts i nära samarbete mellan försvarsmyndigheterna Försvarmakten, Försvarets Materielverk och Totalförsvarets Forskningsinstitut med stöd av aktuell försvarsindustri. Det här är en beprövad modell, som har säkerställt, att försvarsmakten utrustas med materiel, som är anpassad för våra behov och är av hög kvalitet. Det är sedan naturligt, att den organisation, som skall utnyttja materielen, ansvarar för förrådshållning och underhåll i en lämplig organisationsenhet nära brukaren. Den existentiella frågan för en försvarsmakt är, enligt min uppfattning, att kunna försvara landet mot väpnat angrepp för att säkra dess säkerhet och oberoende, oavsett läget i omvärlden och då bör Försvarmakten ges de bästa möjliga förutsättningarna för detta. Vi har fått en ny försvarsminister och Flottans Män vill önska Karin Enström all välgång i hennes ansvarsfulla värv med förhoppningen, att den inledningsvis antydda oordningen återställs och att kursen sätts mot en försvarsmakt, där förmågan att försvara Sverige sätts främst.

Karin Enström

Polhemsdockan på Lindholmen i Karlskrona

Redan på Karl XI:s tid lär man ha diskuterat möjligheten att på varvet bygga en docka för fartygens bottenreparationer. Under krigen framstod behovet av en docka allt tydligare. När dåtidens mekaniske snille Christoffer Polhem av Amiralitetskollegium år 1712 kallats till Karlskrona för att yttra sig

beträffande den under byggnad varande kvarndammen i Lyckeby, som man ej kunde få bukt med, lär skeppsbyggmästaren Charles Sheldon, som då ledde arbetet, med honom diskuterat frågan om en docka på varvet. Penningnöden och andra trängande behov försköt frågan år från år, men behovet av en docka blev allt mer oavvisligt.

Strax efter sin hemkomst år 1716 befallde Karl XII, att Polhem skulle granska ett av Sheldon uppgjort förslag till docka på Lindholmen samt avresa till Karlskrona och där med Amiralitetskollegium diskutera saken. Sedan konungen inhämtat Polhems mening, anbefallde han i december 1716, att arbetet skulle påbörjas. Igångsättandet av ett så pass stort arbete som detta under pågående krig och rådande penningnöd och armod visar, hur stort behovet av en docka var vid denna tid.

Arbetet på dockan synes till en början varit överlämnat åt Sheldon. År 1717 kallas Polhem till Karlskrona för att ge råd och anvisningar beträffande den besvärliga fångdammen utanför dockan. Polhem uppehåller sig här denna sommar. Vid konungens död 1718 avstannade dockarbetena, men återupptogs följande år, då de på entreprenad överlåtits till amiralen Karl Hans Wachtmeister, äldste brorson till amiralgeneralen Hans Wachtmeister och som

Polhemsdockan

Gammal målning över Polhemsdockan med det ursprungliga åttakantiga pumphuset till vänster. Omkring år 1800

Pumphuset från 1848

till sitt förfogande hade överstelöjtnanten G O Lindblad samt holländska specialister. Svårigheter tillstötte. Det gällde framför allt att kunna utestänga vattnet med fångdammen. Man försökte ännu en gång få hit Polhem, som nu avböjde, som det föreföll missnöjd med, att man inte följt hans tidigare anvisningar. Arbete avstannade åter, men kom igång 1722 och avslutades under Sheldons ledning år 1724.

Den 8 september 1724 infördes klockan halv fem på eftermiddagen under kanonsalut och musik såsom första fartyg i dockan flottans största skepp Kung Karl, även kallad Carolus eller Stora Carolus.

Entusiasterna från Varvshistoriska föreningen. Sittande från vänster Jan-Olof Pettersson och Bo Lindahl. Stående från vänster Åke Åkesson, Lennart Midlöv, Sven Månsson och Ingvar Stenmark

Dockan stängdes såväl med portar som med sätt. Utpumpningen verkställdes av ett pumpverk, bestående av tvenne gående kistlänkar eller paternosterverk, vilka medelst vevar och kugghjulsväxling drevs med handkraft. För detta erfordrades 270 man fördelade på tre pumplag om 90 man. Med denna arbetsstyrka tog det tre dagar att docka ett linjeskepp och fyra dagar för en fregatt. I början av 1770-talet försågs dockan med ett betydligt kraftigare handpumpverk. På 1830-talet länsumpas dockan av 270 man arbetande i tre pumplag, på 15 timmar. Tiden gällde för en fregatt.

Polhem hade för länsumpningen

tänkt sig en vindmotor och som reserv för denna en hästvandring. Dessa förslag kom aldrig till användning. År 1848 ersätts handpumpverket med ångmaskin. Denna i sin tur ersattes 1878 med ett ännu kraftigare ångpumpverk och 1944 efter många utvidgningar och fördjupningar, ersattes ångmaskinen med elektriska pumpar, som länsar dockan på ett par timmar. Dessa sköts av endast en man.

Dockan var från början 60 meter lång men har i dag utvidgats till cirka 110 meter och gjorts djupare. Polhems gamla konstruktion med dockportar har ersatts av moderna fällbara portar.

Lennart Midlöv, Åke Åkesson och Ingvar Stenmark i arbete med ångmaskinen

Lennart Midlöv och Ingvar Stenmark

Dockbyggnaden väckte på sin tid en mycket stor uppmärksamhet. Polhemsdockan betraktades som världens åttonde underverk och alla resande, som kom till staden måste se denna makalösa docka och när den samma läns pumpades. De dockor, som tidigare fanns i Mellaneuropa, hade utnyttjat tidvattnet för att tömma och fylla dockorna.

Polhemsdockan, som ägs av Fortifikationsverket, men hyrs ut till Karlskronavarvet, är idag världens äldsta i bruk varande docka.

För tillfället pågår ett unikt projekt i anslutning till dockan. I det gamla pumphuset från 1848 finns ångmaskinen från 1878 fortfarande kvar, tyvärr utan ångpanna. Ett gäng entusiaster från Varvshistoriska föreningen i Karlskrona har på ideell basis restaurerat den gamla ångmaskinen och fått den att fungera, dock inte med ånga utan med tryckluft. Vid en provkörning den 7 mars fick den samlade pressen en uppvisning i hur maskinen fungerade. Nu återstår en uppsnygning av lokalen samt att i förrummet till ångmaskinen göra en utställning om dockans historia. Detta kommer att vara klart till turistsäsongen börjar och därmed har Lindholmen fått ytterligare en attraktion i den rika världsarvsmiljön.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Nedgång till dockans pumschakt

Tom Olsson, projektledare Varvshistoriska föreningen, Hans Lineskär, Marinmuseum och Christer Karlsson, Kockums, efter besök pumschaktet

Dockporten

Vad en gammal bild kan berätta

Aret är 1930 och vi ser en bild från Laget vid Örlogshamnen i Karlskrona. Pansarskepp, koleldade jagare och andra stridsfartyg låg upplagda efter första världskrigets neutralitetsvakt och den stora nedrustningen efter 1925 års försvarsbeslut. Många av fartygen var skrotfärdiga, men något egentligt nybyggnadsprogram fanns inte, varför man för säkerhets skull behöll den gamla flottan.

Och de skulle komma till användning igen. När andra världskriget bröt ut den 1 september 1939, kom många av de upplagda fartygen åter i tjänst. Man rustade allt vad man hade och många av fartygen på bilden kom på nytt att göra en stor insats i den svenska neutralitetsvakten. Ett omfattande nybyggnadsprogram fanns också efter 1936 års försvarsbeslut, men fartygen i detta program var ju långt ifrån färdiga, när kriget bröt ut.

Så småningom ersattes de gamla fartygen av nyare och många fick på nytt sin plats på Laget, där de efter andra världskrigets slut låg och väntade på skrotning eller försäljning.

Flottans duktiga maskinister får ursäkta, men det finns en liten rolig historia om fartygen vid Laget efter freden 1945. En ung varvslärling fick följa med en äldre kollega ut till Laget för att ta reda på några uppgifter om gamla koleldade jagare. Dessa var nämligen utbudna till

försäljning och bl.a. hade en grekisk redare intresse av några av fartygen. Ute på laget fanns en gammal flaggmaskinist, som hade tillsyn över de upplagda fartygen. Han var inte van vid besök och så plötsligt uppenbarar sig två personer samtidigt. Han frågar efter ärendet och får besked om det grekiska intresset. Detta föranleder flaggmaskinisten att uttrycka:

- Greker, vad ska dom med fartygen till. De vet ju ingenting om teknik.

Detta föranleder den unga lärlingen att säga:

- Koka vatten kan väl vilken idiot som helst göra.

Lärlingen jagades över landgången och det blev förmodligen inga fler besök på Laget, i varje fall inte på kort sikt.

Olle Melin

Visborg skrotas

På Lindholmen i örlogshamnen i Karlskrona ligger *HMS Visborg* upplagd i väntan på försäljning som skrot.

Visborg byggdes på Karlskronavarvet med nybyggnadsnummer 381 och sjösattes 1974. Hon byggdes som minfartyg, men hennes huvudsakliga uppgift fram till början av 2000-talet var att fungera som stabsfartyg för Chefens för Kustflottan stab. I det avseendet ersatte hon det gamla ångdrivna fartyget *HMS Marieholm*.

Efter Kustflottans nedläggning kom *Visborg* att tjänstgöra som lagfartyg åt bl.a. 4.sjöstridsflottillen, innan hon lades upp. Därvid byttes M i först- även mo A.

På grund av stor mängd asbest ombord fanns ingen annan utväg än att skrota henne. Vem, som kommer att göra detta, är i skrivande stund inte klart.

Olle Melin

Visborg som minfartyg

100 år sedan pansarbåtinsamlingen

1907

års parlamentariska försvarskommitté under ordförandeskap av förre statsministern Christian Lundeberg, för övrigt en nyckelperson vid unionsupplösningen 1905, hade 1909, visserligen under oenighet, lagt fram förslag till en ny pansarbåt av F-typ. Betänkandet berövades sin kraft, genom att den liberala oppositionens tre ledamöter

lämnade kommittén 1910. Karikatyrtecknaren visar, hur Lundeberg låter Moder Svea, redan dignande under skattebördor, ytterligare trycks ned av F-båten.

1911 års riksdag beslutade efter gemensam votering i båda kamrarna att bygga ett nytt pansarskepp, F-båten.

Samma beslut revs upp av ministären Staaff, som till-

F-båten blev Pansarskeppet Sverige

trätt 1911, vilket godkändes av riksdagen 1912.

Beslutet väckte ett oerhört uppseende och skadade i hög grad flottan, som kastades ut i en långvarig politisk kamp. Det skadade också ministären, som av en rätt allmän mening ansågs ha missbrukat sin makt.

Staaff avgick senare efter Kung Gustaf V:s berömda borggårdstal, men nu gällde det försvarsfrågan i sin helhet.

Redan i januari 1912 utfärdade rektorn, sedermera biskopen, Manfred Björkquist upprop till insamling av medel till ett nytt pansarskepp. Omedelbart därefter tog justitierådet Axel Borgström, häradshövding Karl Herlitz, direktör Claes Virgin m.fl. initiativet till Svenska Pansarbåtsförningens bildande med syfte att genom frivillig insamling och utan partipolitiska synpunkter åstadkomma erforderligt belopp för stapelsättning före 1912 års utgång av ett nytt pansarskepp. Insamlingen hade redan i

maj inbringat över 15 miljoner kronor, en summa som steg till 17 miljoner, skänkta av cirka 125 000 människor. Kungl. Maj:t mottog gåvan efter riksdagens hörande och i december 1912 kölsträcktes pansarskeppet *Sverige*, som sjösattes den 3 maj 1915. Hon kom sedan att tjänstgöra i slutet av första världskriget, hela mellankrigsperioden, under andra världskriget och i början av kalla kriget. Hon utrangerades 1953.

De enskilda uppföringarna kan illustreras med följande citat av tjänstvarinnan Alma, som skrev:

Gammal ä jag å har fått tråla och försaka all min tid, men den försakelsen är int' tal om, när en slant nu sänds till pansarbåten. Gud signe den som tänkt på den.

(Ur Från Gylfe till Smyge av Jan Linder)

Bilden visar initiativtagarna till Svenska Pansarbåtsförningen vid sitt första sammanträde. Herrarna är från vänster ingenjör Sven Lübeck, överingenjör August Decker, ingenjör David Bergman, som var initia-

Teckning av Edvard Forsström i Puck den 17 december 1910

Initiativtagarna

tivtagare, direktör Robert Dahlander, direktör Carl Meurling och professor J G Richert.

Ett sätt att få in pengar var försäljningar av olika slag. Detta känns igen ännu i dag, t.ex. vid renoveringen av Jarramas vid Marinmuseum i Karlskrona. Här visas två exempel på sånger om F-båten, där ny text satts till två kända melodier.

Musikdirektören i Jönköping, Fredrik Sandström, komponerade en marsch med namnet F-båten. För detta fick han motta 300 kronor kontant direkt ur Kung Gustaf V:s hand.

Under trycket av första världskriget anslog riksdagen medel till ytterligare två skepp, *Drottning Victoria* sjösatt 1921 och *Gustaf V* sjösatt 1922.

Olle Melin

I förra numret av Flottans Män fanns en runa och en spännande berättelse om kaptenen Helge Svenssons dramatiska räddning av ubåten *Uttern* (1969) och dess besättning. Helge fick sitt namn inristat på bragdkannan. Där finns än i dag bara ytterligare ett namn, efter jagaren *Norrköpings* under befäl av sedermera kommendörkaptenen Stig Örtendahl och hans besättnings heroiska insatser en stormig novembermorgon 1943. Denna händelse torde i dag vara nästan helt okänd för dagens generation av marin personal.

Bragdkannan

Ur Norrköpings loggbok 25 november 1943

“**Kl 0953** tvärs Bogskären. Vind SO 5 (Beaufort), temp 8/7. Kl 1120 bärgat från livflotte tillhörande tyske ångaren Casablanca från Oldenburg lättmatrosen Alfred C Lernin och kl 1140 från livflotte nr 2 andre styrman Gerhard Becker.

Bestyrkes :N.O. Nilsson / VO

Marina loggbokstexter tillhör inte den mest upphetsande litteraturen. Bakom dessa kärva konstateranden låg ändå en av de mest dramatiska händelser i Kustflottans / marins historia. Dagen därpå läser vi vidare i loggboken:

“**Kl. 0900** emb. från ÖH:s häkte vpl 1 bevk 9508-17-41 Johansson. Därefter arbeten. Kl 0930 ombordkom CKF, amiral Ekstrand, för att till besättningen uttala sitt tack

för gott arbete vid bärgningen av besättningen på tyska ångaren Casablanca.

Bestyrkes: L. Lindgren /VO “

(Kommendören Lennart Lindgren, då 23 och själv i högsta grad inblandad i räddningsarbetet, torde i dag vara en av de få överlevande från *Norrköpings* besättning 1943. Själv är han fortfarande vid god hälsa.)

Jagaren *HMS Norrköping* hade gångjour denna blåsig vinterkväll. Mitt i natten vid 2-tiden kom gångorder, som innebar, att jagaren snarast skulle avgå till de finska Bogskären i Ålands Hav för att bärga överlevande från en sjunken tysk ångare. Ånga togs omedelbart upp i två pannor, avmaskering skedde (Fartyget låg krigsförtöjt vid Oxnö udde i Hårsfjärden) och en läkare rekviderades från 2.jagardivisionen. Kl 0415 kastade man loss och

Jagaren Norrköping

Stig Örtendahl

gick med 18 knop lotsleden upp mot Dalarö. Där ökades farten till 29 knop. Enligt fartygschefens rapport, som denna berättelse bygger på, löpte jagaren till sjöss kl 0700 via en militärled, fortfarande med 29 knop. Sjöofficerare var duktiga navigatörer före radarns tid! Vid 9-tiden på morgonen stod man väst Bogskären och påbörjade sökning efter de skeppsbrutna.

I samma stund fick man kontakt med ett torpedflygplan från Gålöbasen, som deltog i spaningarna. Även den gamla koljagaren *Vidar* från Stockholmsavdelningen på Gräddöbasen ingick i spaningsstyrkan, dock utan att aktivt delta i, vad som nu följde. Vid halvtiotiden rapporterade flygplanet, att de upptäckt en livbåt och en flotte utan besättning 9 NM från Bogskären. Med sina 29 knop störtade *Norrköping* fram mot det angivna läget, men strax därpå kom en ny signal från flygaren, att man sett en flotte med flera personer ombord betydligt närmare de finska skären.

Den bemannade flotten upptäcktes emellertid inte av *Norrköping* förrän jagaren befann sig farligt nära Bogskärens yttersta bränningar. På grund av vattendjupet, som vid ett tillfälle endast var 7 meter, var sjön krabb och

Från räddningen av besättningen på handelsfartyget ångaren *Casablanca*

våldsamt, vilket fick *Norrköping* att kränga upp till 40 grader. Från denna flotte bärgades under ytterst svåra förhållanden den tyske lättmatrosen Alfred Czernin. Ytterligare en man kunde räddas från en annan flotte.

Kapten Stig Örtendahls rapport är kortfattad och saklig (han ville uppenbarligen inte framhålla sina egna insatser), men berömde två män, som utan tvekan riskerat sina liv. Amiralen Ekstrand och hans stab läste mellan raderna och förstod, att den dramatik, som utspelat sig och de personliga insatserna, var i högsta grad nedtonad. Örtendahl uppmanades därför att återkomma med en detaljerad beskrivning av händelseförloppet för att, som det sades i ordern, "ge underlag för utdelning av vissa nådevederbölen".

Jagaren gick upp till den första livflotten, där den tyske lättmatrosen tydligen medvetlös fallit ihop. Vinden var nu uppe i 7 B (storm), när furiren 3 mk 38 Braun hoppade ner på den bräckliga flotten och lyckades slå en tamp kring livet på tysken. Linor och lotslejder var utkastade efter fartygssidan och med hjälp av personal ombord (bl.a. Lindgren), lyckades man släpa upp den medvetlösa, medan Braun tog sig ombord själv. För att nå nästa flotte måste fartygschefen ta sin jagare allt närmare bränningarna. Sjön var nu ytterst besvärlig och bröt över hela däck. Furir Braun, nu med påtaget livbälte, hoppade återigen ner till de nödställda, andre styrman Becker och en tysk marinsoldat, för att få räddningslinor applicerade på dessa. Örtendahl ropade till männen på flotten att stanna, där de var, men uppenbarligen tröt dessas nerver. De hoppade i sjön och försökte simmande ta sig till jagaren. Ingen av de skeppsbrutna lyckades emellertid ta sig själva ombord, men med en torpedgaffel lyckades man från jagaren "fiska" upp den tyske styrmannen upp på däck. För marinsoldaten, som låg i vattnet och förgäves försökte ta sig ombord, syntes situationen hopplös, men Braun gav inte upp, simmade fram till tysken och försökte få en sladd kring livet. I den allt grövre sjön blev detta dock alltför svårt. Detta upptäckte den från 2. jagardivisionen tillkallade läkaren, Lars Troell, som utan tvekan kastade sig i vattnet för att assistera Braun.

Nu inträffade emellertid nästa fas i detta trauma. Troell skulle slå en sladd kring livet på tysken, men sladden hamnade i stället runt dennes hals med resultat, att den nödställda höll på att kvävas. Linan lades nu av från däck, varpå doktorn nu var utan säkerhetslina. Det lyckades för löjtnant Lindgren och en medhjälpare, vilka stundtals stod till midjan i den inrullande sjön, att få tag i tyskens livbälte. Detta visade sig dock murket och brast. Av en särskilt svår sjö slungades nu tysken in under jagaren, men kom som genom ett under ut på andra sidan, dessvärre uppenbarligen drunknad. Sedan tysken försvunnit hjälptes Braun ombord.

Doktor Troells situation var betydligt värre, eftersom hans krafter snabbt avtog och hans säkerhetslina ju måst kastas av från jagaren för att hindra tysken från att strypas. Doktors öde föreföll beseglat. Fyra män orkade inte hålla honom i armarna, när fartygschefen höjde sin

ropare riktad akteröver och vrålade : “Ge fan i doktorn, nu backar jag !!!” Örtendahl hade uppenbarligen inte många sekunder på sig, innan jagaren skulle slå i berggrunden. Om man ibland talat om ett skyddshelgon, så infann sig nu detta. Just som de 26000 hästkrafterna satte fart på backmanövern, kom en jättevåg och lyfte doktor Troell upp i höjd med jagarrelingen, där rådiga skeppskamrater kvickt halade in den nu närmast medvetlös läkaren på däck och räddningen. Doktorn kunde därmed fortsätta sin karriär och blev så småningom marinöverläkare!

Den lämpligast avslutningen av denna dramatiska historia är kapten Sune Örtendahls sista mening i sin slutrapport till Chefen för Kustflottan:

“Jag anser, att såväl doktor Troell som furir Braun genom sina insatser visat ett betydande mod och stor rådighet samt att de vid bärgningen av den sista flotten befunnit sig i den största fara för sina liv.

H M Jagare Norrköping den 29 november 1943
S. Örtendahl

Brev 1983 från den överlevande sjömannen Gerhard Becker

Gerhard Becker

Hauptstadt: 1711
10-11-1943/1943
10-11-1943

Hamburg, d. 23.11.83

Sehr geehrter Herr Kapitän Örtendahl !

Heute am 23. Jahren wurde ich durch die Rettungsaktion des Zerstörers "Breschneig" unter Ihrem Kommando das Leben zum zweiten mal geschenkt. Sie haben mir Freundschaften mit Ihrem Brief vom 3. Mai 1943 einen Bericht des Vorfalls überreicht und ein gutes Bild von mir und dem Besatzungsleben auf einem U-Boot. Jetzt, nach vierzig Jahren, geben die Ereignisse eines Zufalls in dem Ereignis, beim Rettungs war ein Wunder, weil ich außer dem Leutnanten Alfred Ewerdt, dem Sie mir von einem anderen U-Boot herge, keiner der verbliebenen 28 Mann von dem U-Boot "Fischhaken" gerettet werden sind.

Es handelte sich um ein seltsames Benehmen, das ohne Einfluss von Krieg unseren U-Boot betrafte. Gerade jetzt ist wieder ein deutscher U-Boot "König" mit einer Ladung Granatkübel bei schwerem Wetter auf der Fahrt nach Island gesunken und hat die Hälfte seiner Besatzung verloren. Es werden nicht mehr, weil die Wetter innerhalb weniger Stunden das Übergewicht gewonnen haben. Ich arbeite jetzt an der Erklärung, warum U-Boote, die in ihrer Stabilität gestärkt sind, besonders die Gefahr des Sinkens laufen, wenn sie ihren Kurs quer zur See wählen, oder wegen einer Maschinenstörung ganz zur See verdrängen. Es scheint nicht bekannt zu sein, daß bei schwer beladenen Schiffen das die ersten zwei oder drei Meter, die das Schiff quer treffen, eine unvermeidbare Nacht auf das Schiff ausüben. Wenn die Laken nicht sind, kann Wasser durch die Laken hindurch fließen. Ich habe mit dem Viermotorschiff "Fischhaken" (Schwesterschiff von U-1, "Fischhaken", "Fischhaken") 1937 bei Kap Horn einen solchen Versuchstag erlebt, als wir nachrichtungslos im Atlantik die Segel verloren. Unser Kapitän befahl aber alle auf das Deck und jeder Mann, ich habe diese schweren Seen selbst beobachtet. Auf der "Fischhaken" war ich in der Funkstation und wurde von dort gerettet.

Sie ich auch der Kapitän war, nachdem ich mit Radio Nordland

Fischhaken gebildet hatte, war dieser von den beiden anderen Booten von dem hohen Booten in die See geschoben worden zusammen mit drei weiteren Besatzungsmitgliedern. Das Boot auf der rechten Seite wurde allerdings noch aus dem Wind entzogen und nicht, war 1942 schwerer Laster abgerufen und fortgeführt worden. Das Bootenboot war durch den Laster von dem Booten getrennt und lag zurück auf mir. Die Booten der beiden Boote war für die auf dem Booten stehenden Besatzungsmitglieder offensichtlich unerschüttert. Obwohl eines Schiff mit einer 20° Neigungslage nicht, wurde ich in der Funkstation gelegentlich nach Nordland geschickt, weil nach meiner Schätzung ebenfalls 20° Schlagseite erreicht wurde.

Eine alle bei sich bei dem ersten Untergang eines deutschen Schiffes sehr beschäftigt, und ich arbeite an einer nautischen Kartographie über diese Begegnungen. Kapitän von U-Booten oder U-Booten fahrenden Schiffen, die in die gleiche Situation gekommen sind, konnten mir das Verhalten der schweren Seeschiffe nicht bestätigen, weil ihre Schiffe der See nicht den gleichen Neigungswinkel entgegenstellten, als dies in der von mir mit Beibehaltung voll abgelesenen kleiner Schiffe beobachtet wurde ist. (Die "Fischhaken" hatte ca. 4.300 Tonnellen, die "Fischhaken" 1937 12.1)

Ich telefonierte heute mit Herrn Kapitän Rüdiger Wiese, der damals noch letzter Offizier bei der schwedischen Marine war, und dessen Bericht auch das einschneidende Bergungsverfahren mit erhielt hat. Wir haben uns während seiner Zeit als Sachverständiger über die wenigen Rettungsmaßnahmen mit ihm und erfahren gelernt. Ich habe ihn zu verstanden, weil Verständnis für die schwedische Sprache ist infolge einer gelassenen Schweißdrüse nicht sehr gut, daß sich Ihre Aussagen nicht verändert hat.

Es scheint ich diese Zeit in Erinnerung zu verpassen soll, die für mich eine sehr große Bedeutung gehabt hat. Ich möchte mich noch einmal bei Ihnen sehr für die damalige Rettung bedanken, auch wenn die Zeit längst darüber hinweg gegangen ist. Ihnen allen Gute, Gesundheit und Frohe Festtage zur kommenden Weihnachtszeit wünscht.

Sie

Gerhard Becker

Bragdkannan

Karin Enström ny försvarsminister

Statsminister Fredrik Reinfeldt utsåg den 18 april Karin Enström till försvarsminister och chef för Försvarsdepartementet. Karin Enström är född 1966 och kommer från Vaxholm och har en bakgrund som kapten i amfibiekåren. Hon kommer närmast från uppdraget som riksdagsledamot och ordförande i utrikesutskottet. Dessförinnan har hon suttit i riksdagens försvarsutskott.

Utan tvekan har hon framför sig ett antal för Försvarsmakten viktiga frågor som t.ex.

- Saudiarabienaffären
- Försvarsmaktens nya personalförsörjning
- Logistiken inom Försvarsmakten
- Nya JAS-plan m.m.

Flottans Män önskar ”Lycka till” i den viktiga uppgiften

Årets Neptunibrud kommer från Karlskrona

Ebba Hamilton, som är född och uppvuxen i Karlskrona, har utsetts att motta Neptuni Ordens brudgåva. Den blivande bruden kommer att få gåvan i samband med Ordens Jubileumsmiddag lördagen den 22 september. Neptuni Orden firar då 200 år och jubileet äger rum i Stockholms Stadshus.

Ebba Hamilton föddes 1984 i Karlskrona och växte upp där tillsammans med sina tre syskon. Efter gymnasiet valde hon att åka till USA och jobba som au pair. Ebba återvände efter ett år till Sverige för ekonomistudier i Halmstad. Intresset för omvärlden medförde att hon valde Europaekonomiprogrammet, vilket innebar studier i såväl Barcelona som på University of Lincoln i England.

Intresset för studier utomlands gjorde, att Ebba, nu tillsammans med sin pojkvän Magnus Söder, flyttade till Australien i ett år för att läsa in en Master in International Management.

Idag är båda tillbaka i Karlskrona och Ebba jobbar som revisor på Ernst & Young AB och Magnus finns på Däckcentrum i Blekinge.

Vigseln mellan Ebba och Magnus kommer att äga rum i Amiralitetsskyrkan i Karlskrona den 4 augusti i år. Bruden kommer då att bära Neptuni Ordens vackra brudkrona.

Neptuni Ordens brudgåva är en donation från Axel Christian Adelskölds fond, som instiftades 1878. Gåvan delas ut till ”en frisk, dygdig och intelligent flicka i ålder 18-30 år som står i begrepp att gifta sig och vars fader tjänat i Svenska Örlogsflottan”.

Neptuni Orden instiftades 1812 av sjömilitärer och sjökaptener och har som sin uppgift att genom understöd hjälpa sjömän och efterlevande samt att utöva hjälpverksamhet bland sina medlemmar.

Thomas Hasselberg

Examen vid Sjöstridsskolan

Fredagen den 27 april genomfördes examen för andra omgången GMU-elever vid Sjöstridsskolan i Karlskrona. Ceremonin ägde rum i Konserthuset i Karlskrona och leddes av skolans chef, kommendör Erik Andersson. Amiralitetspredikant Birgitta Åman förrättade korum och Marinens Musikkår under ledning av Emil Björklund spelade ceremonimusik och gav en liten konsert.

I månadsskiftet januari – februari ryckte 156 förväntansfulla elever in för 13 veckors frivillig utbildning. Cirka 25 % av de inryckande var flickor. Under utbildningens gång har 16 elever lämnat, alla på egen begäran.

Det var alltså 140 elever, som deltog i examen. Dessa har varit uppdelade på 4 plutoner och vid varje pluton har framröstats en bästa kamrat, vilka hyllades särskilt under examensceremonin. Samma hyllning rönt de, som utsetts till bästa rekryt.

Av de 140 examinerade har cirka 100 fått provanställning vid marinens förband, Marinbasen, 1.ubåtsflottiljen samt 3. och 4.sjöstridsflottiljen. För dessa väntar nu en cirka 4 månader lång befattningsutbildning vid Sjöstridsskolan respektive Marinbasen.

Några av eleverna har valt anställning vid arméförband eller nationella skyddsstyrkorna (hemvärnet), medan ett fåtal har valt att lämna Försvarsmakten.

Olle Melin

Sjöstridsskolans chef kommendör Erik Andersson förrättar examen

Flaggvakt. I bakgrunden Marinens Musikkår

Amiralitetspredikant Birgitta Åman förrättar korum

Peter Stolpestad sår korumslag

Foto: Olle Melin

Bästa rekryt från respektive pluton. Från vänster Haris Deletanic, Mattias Olsson, Mattias Lundberg och Rasmus Breck

Bästa kamrat från respektive pluton. Från vänster Jacob Palmgren, Robin Karlsson, Karl Engström och Anthony Möller

Nordligt rekord för ytstridsfartyg.

Under tre veckor i mars var korvetten *HMS Härnösand* ur Tredje sjöstridsflottiljen i Nordnorska vatten och övade. Stundtals hårt väder växledes med vackra fjordar och snötäckta berg, men framför allt bra övningar.

Efter en inledande övningsvecka tillsammans med den Norska marinen startade den stora vinterövningen Cold Response. Fler än 16 000 soldater och sjömän deltog, varav 1 500 svenskar, fördelat på såväl marin-, flyg-, som markstridskrafter. Övningsscenariot är en fredsframtvingande operation med en multinationell styrka, som går in i ett orosområde och förhindrar en konflikt.

HMS Härnösand övade strid i alla de tre dimensioner, man normalt talar om, ubåtsjakt, ytstrid mot andra fartyg samt luftförsvar mot flygplan. Under den avslutande delen bytte *Härnösand* sida och blev fiende. Fartygets smygegenskaper och besättningens skicklighet att utnyttja skärgården för överraskande anfall skapade myck-

et stora problem för den multinationella styrkan. Under en av de sista dagarna passerade fartyget latituden Nord 70 grader, och slog därmed rekord (så vitt känt) för svenska ytstridsfartyg.

I övningen deltog också en liten underhållsgrupp från sjöstridsflottiljens underhållsdivision, som hjälpte fartyget med reservdelar, drivmedel och annat, som behövs. Långt från ordinarie baser klarade man av att försörja ett fartyg med hjälp av civila företag i området.

- Vädet har stundtals varit hårt och övningarna krävande. Fartyget och besättningen har klarat båda med bravur. Övningen har gett oss kvittens på vårt arbetssätt och visat, att vi står oss väl, både mot och tillsammans med, andra nationers fartygsförband, säger fartygschefen Jörgen Sjövik.

Jimmie Adamsson

HMS Härnösand i Nordnorska farvatten. Foto: Forsvarets mediesenter-Torbjørn Kjosvold

Den röda Falukorven

En sann sjömanshistoria

Kära läsare....

Ni kanske tycker att.... vad har en historia om en röd Falukorv, som kanske inte ens är sann att göra hos Flottans Män!!....

Här skall man ju berätta om sjömän och fartyg, om havet och kanske en fiskehistoria och annat..

Men lugn, bara lugn. Historien är sann och dessutom handlar den om sjömän, fartyg och tillika en väldig fisk.

Att falukorven var röd, var kanske inte det mest egendomliga ...utan dess ände

Men nu till historien!!

Vi låg och bunkrade i Malmö

Vi, ja det var en besättning på cirka 50 man. Båten hette m/s Southern Clipper, ett tankfartyg vackert som en dröm, ett nybygge från Kockums varv väntades på sin jungfruresa och sin första last.

Det var en bjässe på den tiden, 170 meter lång och på mer än 20 000 ton. Aldrig någonsin skulle hon komma hem igen. Hon skulle segla "på utsidan", som det hette och hjälpa till med att skrapa ihop sjöfartsnettot!

Vi skulle till Syd Arabien, Ras Tanura, världens största oljeterminal, nere i Persiska viken för att ta ombord råolja, crude oil, för Australien

Jag hade mönstrat på som befälselev den 13 januari 1958, några dagar efter det att jag fyllt 19 år. Jag hade varit hemma i Bankeryd över jul, efter att ha mönstrat av Ocean Clipper i England. Den unge Suneson var redan en något så när erfaren sjöman med flera fartyg bakom sig. Detta skulle bli sista resan, innan jag skulle in på Navigationsskolan. Hyran var 360 kr i månaden och fritt vivre.

Nå så tillbaka till historien. Det var tid att kasta loss från ett vintrigt Malmö till hettan i Mellanöstern. Med nära fyra tusen sjömil ner till Port Said och Suezkanalen skulle resan ta cirka 10 dagar.

Vi gick i barlast, flera tusen ton hemmafärdvatten i tankarna! Första måltiden till sjöss!!! Just som vi rundat Skagen och mötte Nordatlanten

Vi satt säkert 20 man i mässen, däck och maskinfolk. Ljust och fint, stora utrymmen, perstorpsplattor på borden, allt nytt utom korven, fy sjutton ! Det var hundratals RÖDA SURA korvskivor, vackert upplagda på rostfria fat, som Kalle burit in.

Skam till sägandes, så visade det sig, att maten var dålig hela tiden ombord, men menyn var fin. Den skrev nämligen stuerten på franska ! Inte för att det hjälpte!!

Det ryktades, att han hade varit chef för Kramers i Malmö, men gått i bankrutten och nu tvingats ut till sjöss, där han tänkt skapa en ny förmögenhet genom att ge oss mat för 3 kronor om dagen i stället för stipulerade 6.

Southern Clipper till ankars. Alla Clipper Lines tankfartyg var till en början vita, men färgen ändrades senare till svart. Hon såldes efter bara några år till Östysklands största rederi DSR Deutfracht Seerederei i Rostock, som behöll henne i 17 år innan hon kom i italiensk ägo, för att 28 år gammal skrotas på en strand i Pakistan Råoljetankers blir inte gamla, de rostar upp invändigt! Ni som har dator och Internet ; Kolla http://www.youtube.com/watch?v=mRJYgNc_TNc Så får Ni uppleva, hur Southern Clipper ändade sin bana.

Det var potatismos och Falukorv Men inte vilken falukorv som helst, "Hökarn" hade, för att spara pengar, köpt ett större parti dansk korv. Röda korvar, röda falukorvskivor. Det hade vi aldrig sett!! Kolla korven. De danska var rejält röda även inuti, men kanske hade Hökarn handlat lite väl billigt. Bäst för datum var säkert passerat för länge sedan Korven var SUR. Den gick inte att äta!!

Vi fick äta oss mätta på potatismos, ketchup och senap!

"Hör du Kalle", sa Båsen "Se nu till att den här "djä... ski" aldrig backas ut igen ! Släng det på utsidan!!

Nej nej, svarar den något skamsne mässkallen, nej nej !! "Stuert har sagt, att allt som inte äts up, skall backas tillbaka till byssan"!

"För sjutton ankarspel och tretton gästar!! Förstår Du då inte, att allt kommer tillbaka igen! "Släng det på utsidan " kommenderade Båtsman.

Fartyget lunkade på, 100-tusen hästkrafter, 14 cylindrar,

16 knop, ner mot Engelska kanalen. Aldrig mer skulle vi få se de sura korvarna! De låg säkert på Atlantens botten utanför danska kusten, kanske mat för någon dansk undervattenskrabat, som inte var så kräsen.

Trodde vi!!!

Kalle hade inte vågat trotsa sin överordnade! Korvarna hade förvarats i Hökarns kylförråd

De kom tillbaka efter en vecka, vackert beskrivna på franska! Kanske en persiljekvist till, men om möjligt ännu surare! Den röda färgen stack oss i ögonen. Röda, sura korvar!!

Vi hade passerat Kanalen Biscaya och Gibraltar och var på väg österut med endast dagar kvar till Port Said.

Det blev även denna gången att äta sig mätt på potatismos, ketchup och några knäckebröd,

Kalle blev nu allvarligt tillsagd av matroser, svarvaren, båsen och elektrikern, att nu var måttet rågat! Vad nu än Hökarn sa, så var detta inte mat för sjömän! Släng korvarna överbord! Vi vill aldrig mer smaka, se eller ens känna lukten av dem! Överbord skall de!

Så var saken klar! Om nu inte de danska undervattenskrabaterna hade fått del av de röda korvarna, så skulle deras kamrater i Medelhavet få sig ett skrovsmål!

Trodde vi!!

Vi hade kommit ner till Port Said, hunnit med sydgående konvoj och ankrat upp i Great Bitter Lake i väntan på den nordgående konvojen. Allt var frid och fröjd, fram till dess lunchen kom !!! Vad i tusen ankarspel, brända kolvringar och snedskurna taljor! Röda sura danska falukorvar! Nu är det slut!

I vittnens närvaro, hela mässgänget hjälpte Kalle att raka av korvarna från serveringsfaten. I hundratal singlar de ner i Bitter Lakes klara salta vatten! Äntligen!

Vi skulle ligga still till ankars i flera timmar. Nu skulle det fiskas rejäla saker! Man gjorde i ordning en väldig metkrok i maskin. Från Hökarn (utan hans vetskap) lånade man en rejäl köttbit, kanske en fin dansk blodig lever. Frivakten samlades på akterdäck

Oj Oj Oj Vilket hugg! En bjässe! Vi fick upp den med dävert och spel. Där låg den på akterdäck! En uppståndelse! Alla fartygets fria män och några till, kom för att

titta på. För tusan gå inte nära !!! Han kan hugga när som helst Dom är långlivade de jäklarna! ”Hökarn ” kom med fartygets största förskärare för att göra en insats Kanske kunde det bli hajsoppa! Han skuttade fram, gjorde ett modigt och raskt jättesnitt. Nä nu. Va i alla tusen saltade nitar. Detta är inte sant! Jo det är det!! Ut ur hajens buk vällde hundratal av de danska röda korvarna. Äntligen en som uppskattat hökarns röda delikatesser!

Men hökaren fann sig Oj Oj Oj ! Det är ju mina korvar! Och fina är de! Man skulle ju kunna?!

Nä, nu är det slut ropades i korus. Och så blev det också.

Southern Clipper fortsatte sin resa mot Viken. Aldrig mer blev det röd falukorv. Men kanske hajsoppa!!

Men det är en annan historia

Tänkte Måns Suneson som var med när det begav sig. Nedtecknat januari 2011.

Måns Suneson

I Bitter Lake finns det gott om haj !

Här lagas god mat

Sveriges enda kvarvarande militära församling, Kungl Amiralitetsförsamlingen i Karlskrona, har förutom den traditionella kyrkliga verksamheten en hel del annat på programmet.

Under hösten och våren anordnades en matlagningskurs för församlingsmedlemmar, en tradition som har några år på nacken. En dam och sju herrar deltog i årets upplaga under ledning av Sven Norén, som tidigare bl.a. har varit skeppskock och lärare vid Marinens intendenturskola i Karlskrona, vilket också borgade för god kvalitet i arbetet.

Deltagarna har alla en anknytning till marinen.

Den 19 april var det avslutning, där eleverna fick visa upp sina färdigheter för medbjudna partners, vilka samtliga gav högt betyg åt anrättningarna som bjöds.

Det handlade inte bara om att laga mat, vi skulle ha trevligt också och det hade vi. Ett stort tack till Sven Norén, som fixade båda kriterierna med den äran.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Diskning är också ett viktigt göromål. Från vänster Lennart Håkansson, intendent Fl M Karlskrona, Göran Löfgren, nyvald ordförande i Karlskronaföreningen samt med ryggen mot kameran Bo Pärmelev, nybliven pensionär

Boktryckare Nils Abrahamson, kursens nestor, skalar räkor. Nils var tidigare reservofficer i flottan och är medlem i Flottans Män

Nästan hela gänget samlat. Från vänster Ulla-Britt Torebrink, kursledaren Sven Norén, Björn Liljecrantz, Nils Abrahamson, Lennart Håkansson, Göran Löfgren, Olle Håkansson och Bo Pärmelev. Den åttonde kursdeltagaren var undertecknad, som tog bilden

En annan glad pensionär från flottan, Olle Håkansson, skär karrébitar

Yrkesval

I Pottis, d.v.s. Karlskrona förekommer ett stort antal historier, de flesta på den speciella dialekt, som kallas för björkholmskan.

Den mest klassiska av alla Björkholmshistorier är väl utan tvekan historien om yrkesvalet. Ynglingen, som just slutat skolan, vänder sig till farfar flaggskepparen på Björkholmen för att få råd inför sin framtid. Så här låter det på skriven dialekt:

- Jau si, ein björkholmspojck haur inte mycke att välja påu, skau jau taula om för dej, Frasse! Igentligen haur han baura tvåu sauker att välja påu. Antingen fåur du bli pillemausare på värvet eller fåur du tau varvning.

Blir du pillemausare på värvet, jau dåu er sauken klaur!.

Mien skau du ta varvning, jau dåu haur du tvåu sauker att välja påu. Antingen kostartilleriet eller kongliga flottan.

Blir du kostartillerist, jau dåu er sauken klaur.

Mien blir du sjöyman, dåu haur du tvåu sauker att välja påu. Antingen blir du däcksmatros eller också blir du ildare. Blir du däcksmatros, jau dåu er sauken klaur.

Mien blir du ildare, dåu haur du tvåu saker att välja påu. Antingen

blir du ein som ståur vid fyren och langar in koul eller också blir du koullämpare. Blir du en som står vid fyren och langar in koul, jau dåu er sauken klaur.

Men blir du koullämpare, dåu haur du tvåu sauker att välja påu, åtminstone om fartyget skulle gåu onner. För dåu stannar du antingen kvaur i boxen och gåur till botten meid fautuget eller också kommer du opp påu däck.

Stannar du kvaur kvaur i boxen och går till botten, jau dåu er sauken klaur. Men kommer du opp påu däck, dåu haur du tvåu sauker att välja påu. Antingen kommer du i en räddningsbåt eller också hoppar du i sjynnen för att simma. Kommer du i en räddningsbåt, jau dåu er sauken klaur.

Men hoppar du i sjynnen för att simma, jau dåu haur du tvåu sauker att välja påu. Antingen plorrar du om ein stonn eler också simmar du i lann. Plorrar du om ein stonn, jau dåu er sauken klaur.

Men kommer du i lann, jau dåu haur du tvåu sauker att välja påu. Antingen blir du bonndräng påu den gården, där du flöt ilann eller också taur du bossen in till Kaulskrona igen. Taur du bossen in till Kaulskrona, jau dåu er sauken klaur och du kan byrja påu nytt.

Men blir du dräng på lannet, jau dåu koånne du lika gärna hau blitt pillemausare fråun byrjan.

I Karlskrona fanns också en tecknare och poet, som hette Sten Ljungcrantz. Han gladde sina läsare i en följd av år med små nätta dikter på björkholmsmålet ofta speglade någon episod i flottan, hämtad från pressen eller kanske en egen upplevelse från sina år vid Kungl flottan. Här kommer ett exempel på ett av Stens geniala Backlagsrim.

GÄLLER DET **Träbåtar?**
DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!

Nyhet! Båttvätt!

Båtbyggarskola

Fullständig varvsvrörelse

**ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB**
Box 15, 130 25 INGMARSÖ
08-542 461 36 batservice@swipnet.se

Här följer tredje och sista avsnittet av Rolf Ahlins serie om Sverigeskeppen.

Sverigeskeppen, del 3

Profossen

Ordningens upprätthållare var fartygets väbel, som till sin hjälp hade skeppsfurirerna. Han gick under namnet "Luftvärns-Jacob", förmodligen genom sin roll som plutonsbefälhavare vid luftvärnets 75:or. I egenskap av väbel var han helt befriad från humor, även om han inte nådde upp till äldre tiders profosser. När hans röst vid något tillfälle hördes vid utpurningen, var det ingen, som dröjde sig kvar i kojerna.

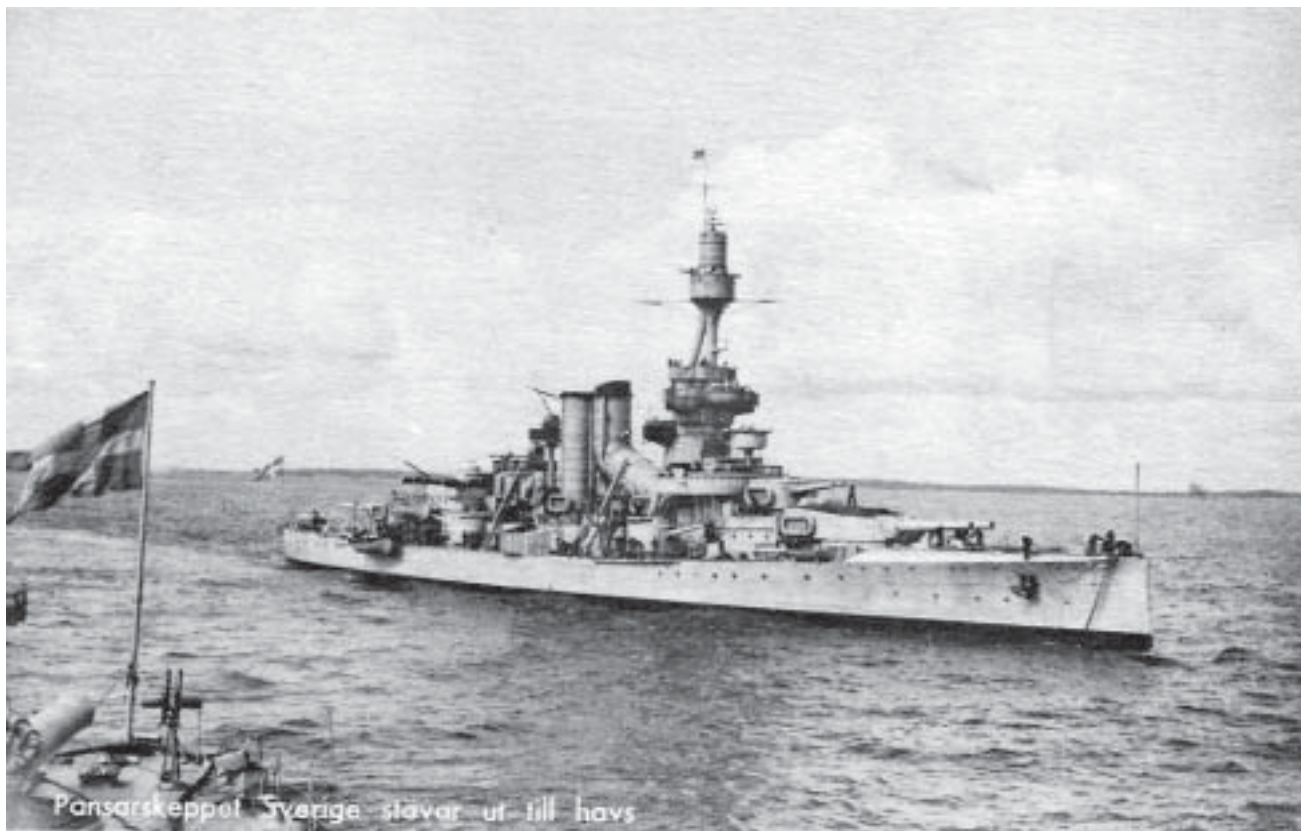
Det har emellertid alltid funnits lustigkurrar. Vår kallade sig "Blivande sjökorpral". Han hade en enastående förmåga att imitera röster. Många gånger flög folket ur kojerna för att efteråt höra ett flatskratt från den blivande sjökorpralen. Det var emellertid vanskligt att invagga sig i säkerhet, vilket en del fick erfara, när den verkliga väbeln dök upp.

Krigshotet

Mentalt slumrade krigshotet långt nere i medvetandet och radions nyhetssändningar följdes med ett halvt öra.

Skeppshunden Lasse på HMS Sverige

Pansarskeppet Sverige stävar ut till havs

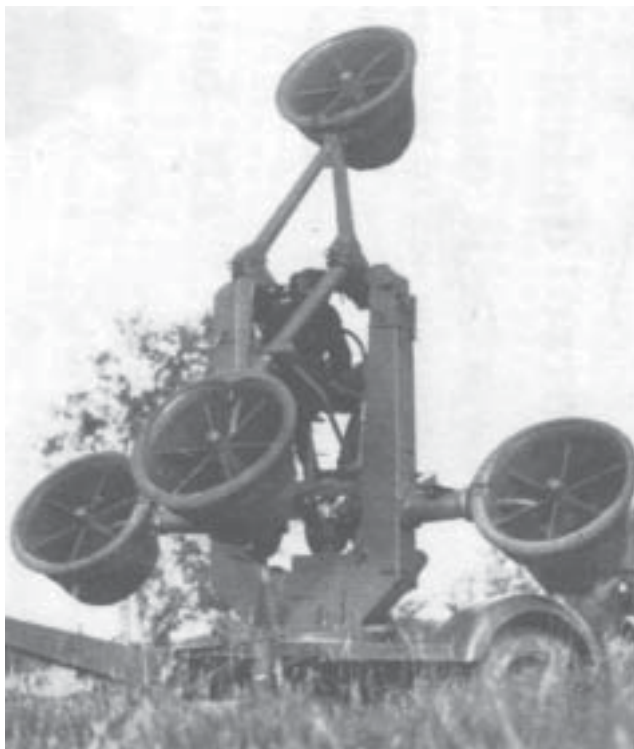
Pansarskeppet Sverige stävar ut till havs

HMS Sverige bogserar jagaren Norrköping genom isen. Bakom väderskyddet finns en 40 mm luftvärnsautomatkanon. Jagarens vita bälte på bogen är igenkänningsmärke för svenska örlogsfartyg. Det var målat i för och akter och kallades allmänt för neutralitetsmärke

Den vardagliga tillvaron tilldrog sig större intresse, men ibland kunde hotet komma upp till ytan och skaka om med en våldsam intensitet. En sådan minnesvärd natt inträffade i februari 1944, då Solna råkade ut för en bombfällning. Sådant var dock inte ovanligt vid den tiden.

På ankarplatserna kunde skeppen ha förbindelse med luftbevakningen. Där fanns lyssnarutrustning, som uppfångade flygplansbuller på upp till 10 000 meter. Lyssnarutrustningarna bemannades av arméns luftvärn. Vid sådana tillfällen användes stridstornet, där det fanns förbindelse via radiotelefoni.

Arméns luftvärn hade ett jätteöra i sina lyssnarapparater, genom vilket kan kunde höra flygplansbuller på 10 000 meters avstånd

Underbefälsutbildningen ombord

På pansarskeppet *Sverige* ingick underbefälsleverna i den ordinarie besättningen liksom skolbefälet. Skolan hade cirka 20 elever, som torde täckt de större bristerna av stammanskap. Hälften tillhörde däcksavdelningen och hälften maskinavdelningen.

Förutom skolchefen var närmsta befäl tre styrmän ur yrkesgrenarna artilleri, eldledning och signal. Dessa tre undervisade i de militära ämnena inklusive däckselevernas yrkesämnen, där signalmatroserna också utbildades på skeppens lyssnarutrustning (hydrofon). Eleverna deltog i görligaste mån i vakt- och fartygstjänsten, men den mesta tiden ägnades åt skolutbildningen, där skeppen hade stora resurser för den praktiska delen.

Stor omsorg ägnades åt militärämnena "Underbefälsundervisning" och "Befälsutövning". Den sistnämnda kunde indelas i orderteknik efter fastställd terminologi och arbetsledning ombord i en mer normativ form. "Handvapentjänst" innefattade också bevaknings- och posteringstjänst. För oss artillerister var yrkesämnena "Artilleri" och "Artilleriövningar" huvudämnena.

De civila skolämnena inhämtades genom enskilda studier från arméns brevskola, dock med viss handledning av skolbefälet. I ämnet "Svenska" hade vi förutom handledning även lektioner av intendenten och i ämnena "Matematik, Fysik och Kemi" av en maskinist. I alla ämnen fanns centrala prov.

Formen fungerade i princip som hos de då välkända brevskoleinstituten Hermods och NKI. Slutbetyget från Kungl Flottans Underbefälsskola i respektive yrkesavdelning med examen i furirskolan, utfärdades i sin helhet från varje örlogsstation.

Studiemiljön

Miljön för läsande var i allmänhet inte den bästa, särskilt inte om den stördes av vakttjänst och luftvärnsberedskap. Men annars kunde den, som så önskade, odla sina skönlitterära intressen genom att besöka fartygsbibliotekets boklådor. Här kom jag för första gången i kontakt med C S Foresters berömda sjömilitära romaner från Napoleonkrigen, enligt min mening ännu inte överträffade. För avkoppling med sitt fynd blev det ofta att sitta på durken med ryggen mot ett plåtskåp.

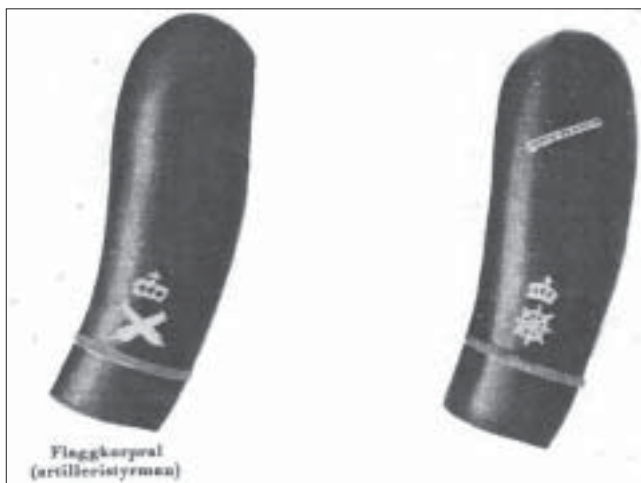
Samma bekvämligheter gällde för eleverna vid studier ombord i de läroböcker, som var en ofrånkomlig del av inlärningsprocessen. Det gjordes emellertid en del från fartygsledningens sida för att underlätta de värsta olägenheterna.

Idrottshallar och lokaler inhyrdes för både undervisning och överläsning. Berga örlogsskolor fanns inte då, men väl Vitså örlogshem. Sekond på *HMS Sverige* var dåvarande kaptenen Harry Bong, som senare kom att organisera och bli förste chefen för Karlskrona örlogsskolor.

Återblick

Folkmängden i Sverige var år 1943 6,5 miljoner. Av

År 1944 utgick manskapsgraden flaggkorpral. Innehavarna uppflyttades till underofficer av 2. graden. Flaggkorpralen hade underofficersutbildning och gjorde underofficerstjänst. Värnpliktig sjökapten och styrman och likställt maskinbefäl hade också flaggkorprals tjänsteställning

dessas bodde 2/3 på landsbygden, varav 160 000 i Blekinge län. Svensk man var värnpliktig, när han fyllde 20 år och upphörde vid fyllda 47 år. De hänfördes till gruppen "K" eller värnpliktig i allmänhet

Gruppen värnpliktig i allmänhet, som placerades på Kustflottans stridsfartyg, kom att kvarstå till de fyllt 38 år, då de överfördes till arméns lokalförsvarsförband. Detta borgade för, att flottans värnpliktiga på Kustflottans stridsfartyg var relativt unga, samtidigt som det blev ett överuttag vid mönstringen.

På nyåret 1944 hade kriget gått in på sitt sjätte år. Flottan inräknade nu 148 enheter och den marina hjälpfloTTan 350 inhyrda fartyg och båtar. En stor del av dessa överfördes till kustartilleriet. Enligt flottans styrkebesked uppgick personalstyrkan till omkring 24 000 man, varav cirka 6 500 stamanställda. Detta var den högsta styrkan under hela kriget.

På pansarskeppet *Sverige* avslutades underbefälsskolan den 21 mars 1944, men avmönstringen till de efterföljande yrkesskolorna framflyttades på grund av det spända läget.

Mot ankarplatsen

Fredagen den 31 mars 1944 var pansarskeppet *Sverige* på ingående för ankring. Skeppet gav inget buller ifrån sig. Ångan var ett tyst framdrivningssätt. Det låg spänning i luften. Anledningen var befarade komplikationer med Tyskland, nu när Finland försökte dra sig ur kriget mot Sovjetunionen. En ökad beredskap och kännbara permissionsinskränkningar hade redan rått sedan en längre tid.

Under gång var hela luftvärnet bemannat, antingen vid "Klart skepp" eller vid "Stor luftvärnsberedskap", då bemanningen upprätthölls av styrbords vakt eller babords vakt. Det innebar, att vakten som helhet bemannade

Glasvaktens uppgift var att hålla reda på tiden och slå glas i skeppsklockan varje halvtimme. Dygnet var indelat i sex fyratimmarsvakter

½ timme 1 glas

1 timme 2 glas

1 ½ timme 3 glas

2 timmar 4 glas

2 ½ timmar 5 glas

3 timmar 6 glas

3 ½ timmar 7 glas

4 timmar 8 glas

Ex. 3 glas slås med ett dubbelslag åtföljt av ett enkelslag, 4 glas två dubbelslag o.s.v.

halva antalet pjäser med sina ordinarie befattningar, medan resten bemannades av vaktens övriga artillerister med luftvärnet som andrahanduppgift. Jag tjänstgjorde vid närluftvärnet, när babords vakt hade stor luftvärnsberedskap.

I manövertornet befann sig roderstyrman och rorgångaren. Tornet var beläget på manöverbryggan. Därifrån styrdes fartyget och därifrån angavs fartförändringar till maskin med maskintelegraferna. Alla inre förbindelser hade anknytning hit och kunde lätt nås av fartygschefen.

Navigationshytten med besticket låg i ett bakre rum. Här höll bestickstyrman fartygets läge aktuellt i sjökortet. Reservplatser fanns bemannade för både navigering och styrning.

Till ankar

Fartyget styrde med sakta fart upp mot den ödsliga an-

karplatsen med stationer för ankring. Efter klargöringen stod gastarna och väntade i snålblåsten. Ankaret gick och kättingen rasslade ut med ett ljudligt slammer. Med handlod mättes djupen på båda sidor och ropades ut mot bryggan.

Vaktkvarteret intog liten luftvärnsberedskap, medan poster till ankars sattes ut. På halvdäck fanns en post vid vardera fallrep och två framme på backen samt en piketstyrka klar för utryckning i batteriet. Samtliga var beväpnade med karbin m/94 och lång bajonett samt ammunitionsgörel. Vidare fanns glasvakt, som höll reda på tiden och slog glas varje halvtimme samt löparen som sprang ärenden. På bryggan fanns utkikar och signalmän. Det fanns en vakthavande officer (VO) och två vakthavande underofficerare, en på däck och en framme på backen. Dessa tre var utrustade med pistol. Motsvarande organisation gällde för maskin, med en vakthavande underofficer.

Ett våldsamt uppvaknande

Kl 2000 blåstes ”Alle mans kojor” och då var det tillåtet att gå till kojor. Eldronden gick kl 2100. Då skulle förläggningarna vara tillsnyggade och papperskorgarna tömda. Ronden förrättades av sekonden, åtföljd av vaktens trossbottenhögbåtsman och väbeln. Mässvakten lämnade av. Ljusen släcktes och nattbelysningen (blå) slogs på.

Jag vaknade vid, att belysningen tändes och tystnaden bröts av en skepparepipas gälla ljud – purr ut överallt! Beslå och stuva kojerna! Drabbningsdivisioner på halvdäck! De flesta hade redan hunnit hoppa ur sina ”kokonger”, när trossbottenhögbåtsmännen och kvartersfyrirerna gick runt och manade på.

Med en duns kom jag ner på durken omgiven av kamrater, som brådskanie klädde sig. Den här gången var det ingen, som dröjde sig kvar för att gnugga sömnen ur ögonen. Vad hade hänt? Allvaret hängde i luften. Allteftersom kojerna beslagits och stuvats ner, stående i kojlären med alla skeppsnummer synliga, strömmade besättningen upp för lejarna med sina gasmasker och ut på däck.

Högsta stridsberedskap

Därute i halvmörkret vilade en dov stämning. Efter avlämning till sekonden divisionsvis meddelade denne, att en stor tysk trupptransport siktats mellan Gotland och Öland. Det var osäkert, om den var på väg mot Sverige eller mot Finland. Order hade utgått om högsta stridsberedskap. Artilleriet skulle torrdragas och skarp ammunition klargöras.

Av tonen framgick, att detta inte var någon övning. Själv blev jag helt övertygad om, att denna gång skulle vi inte slippa undan. Inom kort skulle vi befinna oss i krig. Sådana stämningar hann aldrig uppkomma, när larmsignalen – Klart skepp – ekade genom fartyget. Då gällde det istället, att snabbt ta sig till drabbningsstationerna. Det var i praktiken ingen skillnad på stridsövningar eller

Högbåtsman som gradbenämning kommer närmast i tjänsteställning efter skeppare bland flottans befälspersonal. En skrivelse från Gustav Vasa verifierar detta. Högbåtsmannen Johan Dunder från linjeskeppet Dristigheten 1790 finns här avbildad efter en tuschteckning av okänd konstnär. De fyra strecken som gradbeteckning tillhör inte originalet. Trots handikappet med sitt träben var han i tjänst och åtnjöt dessutom fartygschefens Johan Pukes förtroende.

Gradbeteckningen togs bort 1972, när det nya tjänsteställningssystemet infördes för yrkesbefälet

skarpa lägen, när sådana inträffade, men mentalt kunde de vara omtumlande.

Klargöring för strid

I dubbelfemton vilade de två 15,2 cm kanonerna i ett dubbellavetage, vars torn höjde sig på främre överbyggnadens akter och förliga 28:orna. Allt, som hindrade artilleriets svängrum ute på däck, fälldes, även relingarna. Livbåtarna sjösattes tillsammans med motorbåtarna, som tog dem på släp och försvann in mot land. Detta om något pekade på, vad som förestod. Efter klargöringen beordrades vila på drabbningsplatserna.

Fram på morgonen trappades beredskapen ner. Konvojen visade sig vara på väg mot Finland. Snart hade nattens domedagsstämning bytts ut mot lättnad och den vanliga sorglösheten infann sig. Efter återställning och frukost vidtog lördagsrengöring. Endast oförutsedda händelser kunde rubba flottans rutin.

Epilog

Först den 29 april kunde underbefälsskolans artillerister mönstra av till pansarskeppet *Tapperheten* för att påbörja Artilleriskola 2. När den var slut den 15 juli återvände vi till *HMS Sverige* och kvarstod där till höstens besättningsbyten.

Pansarskeppsbesättningarna avvecklades successivt och ersattes av kryssareshöjdskadrar. Pansarskeppet *Sverige* skrotades 1958, *Drottning Victoria* 1959, medan *Gustav V* utrangerades 1959 och skrotades 1970. Numera tillhör de historien. På sin tid var Sverigeskeppen höjden av den teknologi, som tillhörde de främsta av den tidens storheter och var en maktfaktor i Östersjön.

Rolf Ahlin

Ett dystert 100-årsminne

Natten mellan den 14 och 15 april 1912 förliste passagerarfartyget *Titanic* på sin jungfrufärd efter att ha kolliderat med ett isberg på Nordatlanten. Fartyget, som ansågs osänkbart, sjönk på 3 800 meters djup. Kollisionen med isberget rev upp håll i sex sektioner, men fartyget kunde hålla sig flytande vid, att högst fyra sektioner skadades.

Ombord fanns vid haveriet totalt 2 207 människor och av dessa var besättningen på knappt 900 man. Totalt överlevde 712 människor. Bland passagerarna fanns 123 svenskar, av vilka 89 omkom.

Fartyget lokaliserades 1985 Och ett stort antal föremål har tagits upp från vraket. Föremålen såldes på auktion i New York våren 2012.

Lite data om fartyget:

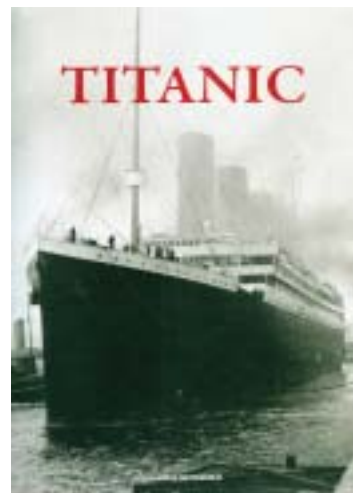
RMS *Titanic* (Royal Mail Steamship)

Längd	269 meter
Bredd	28 meter
Djupgående	10-18 meter
Höjd	53 meter (inklusive skorstenar)
Vikt	46 000 bruttoton
Lastkapacitet	22 000 ton
Antal däck	10
Maxfart	24 knop
Livbåtar	20 (lastkapacitet 1 186 personer)

Jag ska inte här utveckla katastrofen ytterligare. Det har skrivits mängder av böcker och artiklar om *Titanic* och nedan finns några exempel på litteratur, som jag kan rekommendera för fortsatt läsning.

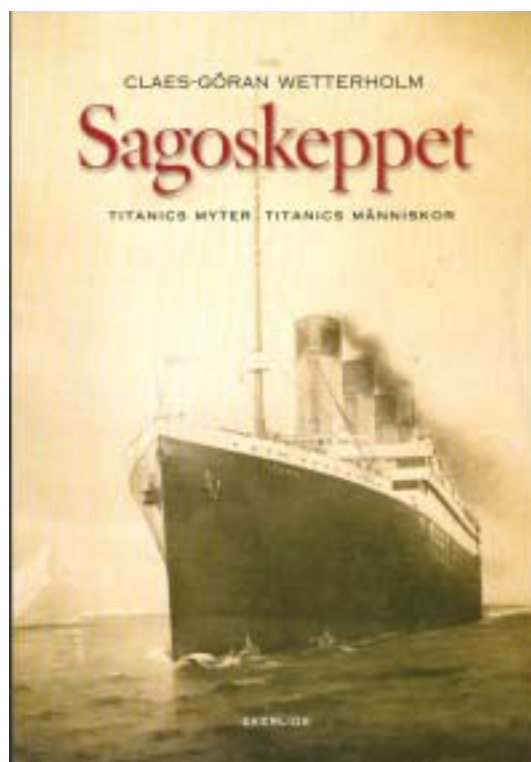
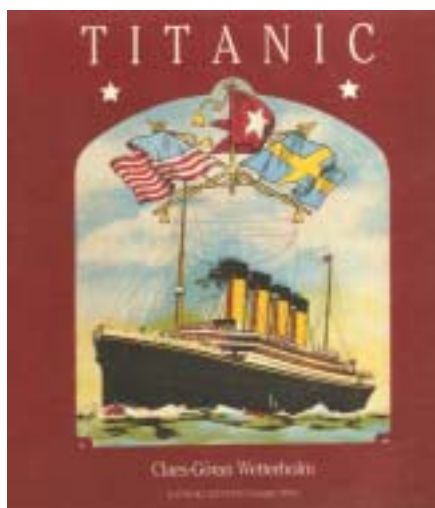
Den viktigaste är utan tvekan *Titanic* skriven av Claes-Göran Wetterholm och utgiven av Båtdokumentsationsgruppen 1988. Det är en verklig fullständig bok, som ger en helhetsbild från kölsträckning till undergång.

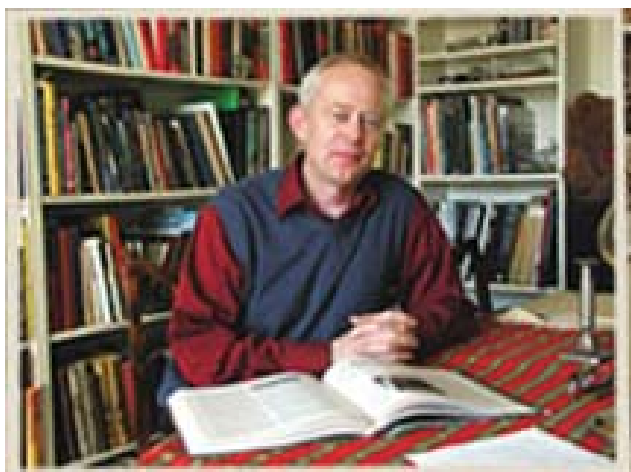
Claes-Göran Wetterholm har också skrivit texterna till två utställningskataloger, *Breven från Titanic*, en utställning på Postmuseum år 2000 och *Titanic*, en utställning framtagen av Sjöhistoriska museet i Båthall 1 på Djurgården år 2009.

Båda dessa böcker ger en omfattande information om *Titanic* och dess öde.

År 2008 utkom Wetterholm på Ekerlids förlag med boken *Sagoskeppet. Titanics myter – Titanics människor*, ännu en bok med ett mycket spännande innehåll.

Titanicexperten Claes-Göran Wetterholm

Fartygshistorikern och författaren Claes-Göran Wetterholm, en av världens ledande Titanic-forskare, har mycket att berätta om föremål och människoöden från natten mellan den 14 och 15 april 1912.

Intresset kring fenomenet Titanic är fortfarande enormt, även om det är 100 år sedan olyckan skedde. Historien om Titanic kommer aldrig att ta slut. Claes-Göran Wetterholm är en av arrangörerna av stora utställningar om Titanic, förutom i Sverige bl.a. i Barcelona, Hamburg, München och Zürich. På utställningarna har samlats olika föremål och berättelser kring passagerarna och Titanic.

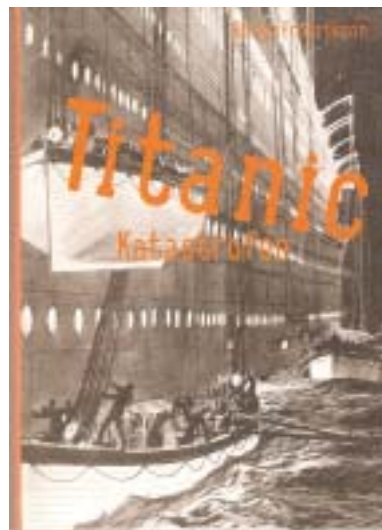
På Emigrantinstitutet i Växjö finns en permanent Titanicutställning. Utställningen är uppbyggd kring tillhörigheterna från tredjeklasspassageraren Mauritz Ådahl, som omkom vid katastrofen. Bland annat kan man se den klocka, som han bar.

Nya böcker

Under året har två nya böcker om Titanic tillkommit. *Titanic. Katastrof till havs* har getts ut på Tukan förlag. Boken är skriven av en engelsman, Philip Wilkinson, och är en bilderbok med förklarande texter. Boken kan läsas även av en mycket ung läsekrets.

En annan bok är *Titanic. Katastrofen*, skriven av journalisten Bengt Fredrikson. Han har följt olika människors öde och ger på så sätt en samlad bild av, hur världens mest berömda fartyg gick till botten.

Fler fartygskatastrofer

Det finns flera stora olyckor, som drabbat passagerarfartyg med många människor ombord. Tankarna går i sådana fall ofta till Estoniakatastrofen.

Jag vill rekommendera ytterligare två böcker av Claes-Göran Wetterholm, *Lusitanias undergång. Atlanten 1915*, utgiven av Prisma förlag 2005 samt *Dödens hav. Östersjön 1945*, år 2002 också Prisma förlag.

Lusitania sänktes den 7 maj 1915 av en tysk ubåt och 1 200 människor omkom. Eftersom många av de omkomna var amerikaner, kom katastrofen att bli en kris mellan Tyskland och USA. Det sistnämnda landet var då ännu inte indraget i första världskriget..

Dödens hav berättar om ett antal fartygskatastrofer i Östersjön 1945 under andra världskrigets slutskede, bl.a. i samband med evakueringen av det tyska Ostpreussen. Den mest kända katastrofen är sänkningen av Wilhelm Gustoff, där cirka 10 000 människor omkom. Men boken beskriver också ett antal andra katastrofer i Östersjön, där mer än 25 000 människor fick sätta livet till.

Olle Melin

Under asfalten vilar en strand

Midways albatrosser
Brutus Östling
Norstedts förslag

Albatrosser förknippas ofta med hav och sjömän. Den ståtliga mytomspunna fågeln med en vingbredd på 3,5 meter tillbringar nästan all tid svävande över världshaven. Det är bara, när det är dags för häckning, som den ser till att få fast mark under fötterna.

Den världsberömda fotografen Brutus Östling har som en i en mycket begränsad skara fotografer fått tillfälle att besöka ögruppen Midway i Stilla havet för att fotografera albatrossernas "yngelkammare". Här finns under några veckor varje år världens största koloni av häckande albatrosser. Totalt har ornitologerna beräknat, att det rör sig om en miljon albatrosser på den

begränsade ytan. Midway klassas som ett av naturens underverk. De båda öarna, knappt tre och fyra kilometer långa, rymmer ett fantastiskt fågelliv och är givetvis en dröm för naturfotografer.

I den här boken berättar Brutus Östling med fantastiska bilder och intressanta texter om de mytomspunna albatrosserna, som brukar följa fartygen över haven. Motivval, beskärning och den tekniska behandlingen av bilderna är tuffa, vilket skapar en ovanligt stark känsla av närhet hos läsaren. Östling visar här åter att han håller världsklass som fågelfotograf.

Läsaren får i boken veta mer om albatrossernas liv och om hur hotade de är av allt plastavfall i haven och av det storskaliga industrifisket, som skördar enorma offer bland fåglarna varje år.

Östling har tidigare svarat för det fantastiska bildmaterialet i åtta uppmärksammade böcker. Han debuterade 2005 som fågelfotograf med boken "Mellan vingspetsarna". I den nya boken står Östling inte bara för de unika och ofta häpnadsväckande bilderna. För första gången träder han också fram som textförfattare.

Albatrosserna förknippas ofta med långväga sjöresor kring Sydamerika och i synnerhet vid Kap Horn. 1937 bildades Kap-hornklubben, ett internationellt brödraskap för sjökaptener på långtraden runt Kap Horn. Underavdelningar har grundats i många länder, bland annat i Sverige, Åland, Danmark, England, Finland, Tyskland, och Norge. I dag håller av naturliga skäl medlemsantalet på att torka in, och många lokalavdelningar har avslutat sin verksamhet. Klubben hade under många år sitt säte i Saint-Malo i Frankrike.

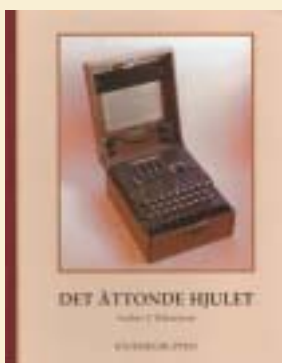
.Medlemmar som har varit befälhavare

på ett segelfartyg som rundat Kap Horn på en resa som har varit över 3000 NM kallas för Albatrosser. Det finns även andra grader, bland annat *Malamok*. Vanliga sjömän som rundat "Hornet" kallas "Kapduva".

Midwayöarna, 2100 kilometer nordväst om Honolulu är kända av de flesta, eftersom ögruppen fungerade som en viktig amerikansk flygbas under andra världskriget. I juni 1942 utkämpades vid Midway ett för andra världskriget avgörande slag. Japanernas krigslycka vände dramatiskt.. Det var också från denna lilla ö, som planen utgick under Korea- och Vietnamkrigen. Under krigsåren var albatrosserna ett störningsmoment. Ibland användes eldkastare för att få bort dem från start- och landningsbanor.

Uno Gradin

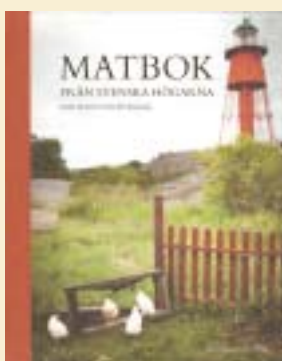

Det åttonde hjulet

Det här är en spänningsroman, där dock den sanna historien om Italienjagarna ligger som en röd tråd genom hela boken. Sanning blandas med fiktion på ett mycket bra sätt och har man väl börjat läsa boken, har man svårt att sluta.

I centrum förutom jagarna och medföljande fartyg ligger tyskarnas sambandssystem och deras kryptosystem, som svenskarna lyckades dechiffrera.

Författaren, Anders F Håkansson, är reservofficer i flottan och fil. kand från Stockholms universitet. Förlag. Båtdokgruppen. ISBN 978-91-87360-53-4

Matbok från Svenska Högarna

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län ger varje år ut en årsbok av mycket hög kvalitet. Det finns många spännande platser i Stockholms skärgård, men få lika mytomspunna som Svenska Högarna, den otillgängliga ögruppen, som alla har hört talas om yack vare sjörapporten, men få har besökt.

Från vår till vinter har tillsynsmannen, kocken och öbon Sarah Anderin tillsammans med fotografen Per Ranung speglat Svenska Högarna och använt lokala råvaror för att laga mat efter årstid.

Det här är en verkligt fin bok med små kåserier, massor av recept och ett stort antal utsökta fotografier. Bokförlaget Max Ström. ISBN 978-91-7126-241-7

Mat och krig

Mat och krig är titeln på årsbok för Armémuseum 2012. Boken innehåller ett antal uppsatser om matförsörjning från antiken till andra världskriget. Museichefen Eva-Sofi Ernst skriver i förordet:

Mat är bland det allra viktigaste här i livet och givetvis också oerhört viktigt i krig. Utan mat kan krig inte fungera. De lärda tvistar till och med om, huruvida logistik kring försörjning i krig är viktigare än själva vapnen, som används.

När jag på 1970-talet var ansvarig för kustartilleriets utbildning av kockar, hävdade jag, att kockar var de enda värnpliktiga, som använde "skarp ammunition" från första dagen. Det finns ingen övningsmat och ingen blind mat.

I flottan hävdas, att en dålig fartygschef kan man stå ut med, men en dålig skeppskock är en katastrof.

Jag har särskilt noterat Mikael Nilssons, fil.dr i teknikhistoria, uppsats *Logistiken som livlina*, som beskriver försörjningen av Leningrad under andra världskrigets belägring. Jag har tidigare läst Eino Hanskis *De niohundra dagarna*, som är romanförfattarens beskrivning av belägringen.

Förlag: Armémuseum
ISBN 978-91-86478-39-1

Mordet på Folke Bernadotte

Den 17 september mördades greve Folke Bernadotte efter ett attentat i den nyutropade staten Israel. Han hade några månader tidigare tagit på sig den nästan omöjliga uppgiften att åstadkomma vapenstillestånd mellan Israel och de kringliggande arabstaterna.

Den här boken beskriver inte bara händelserna i Israel utan också om Folke Bernadottes tidigare insatser, bl.a. med de s.k. Vita bussarna.

Författaren Göran Burén är bosatt på Holmön och har tidigare skrivit ett antal romaner. I den här boken har han lagt ned ett omfattande forskningsarbete och på så sätt åstadkommit en bok, som fångar från första stund. Jag tycker det är en fascinerande bok.

Leopard förlag. ISBN 978-91-7343-384-6

Sjörapporten

Nordkoster, Väderöarna upp till Kemi fyr hörs dagligen räknas upp i sjörapporten från SMHI. Ett 40-tal väderstationer finns beskrivna i boken, som inte bara handlar om väder utan också om fyrarna och skeppsbrotten kring fyrarna.

Det här är en mycket läsvärd bok, som inleds med ett avsnitt om radiorapporten och ett om fyrväsendets utveckling. Därefter följer ett kapitel om de svenska väderstationerna omfattande fyren, vädertyper och skeppsbrott.

Boken är synnerligen välskriven och har ett bildmaterial, som är helt magnifikt.

Boken kan verkligen rekommenderas till alla sjöfartsintresserade.

Norstedts förlag. ISBN 978-91-1-303428-7

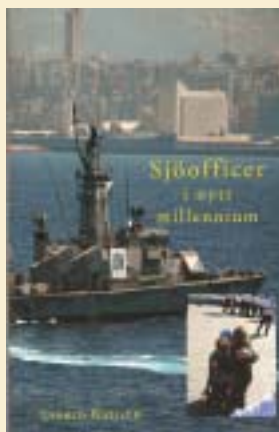

Färjefart

Boken handlar om historiska och etnologiska perspektiv på färjetrafiken mellan Finland och Sverige och består av ett antal uppsatser skrivna av historiker, etnologer, konstvetare, filologer och sjöfartsjournalister.

Bl.a. får man läsa om fartygens arkitektoniska utveckling och övergången från traditionella passagerarfartyg till dagens moderna bilfärjor. Sjömanskulturen ombord är en annan intressant läsning liksom det förhållandet, att skärgårdsbåtarna lyckades hålla sig kvar på traden mellan Mariehamn och Åbo.

Boken ingår i Forum navales skriftserie som nr 42.
ISBN 978-952-12-2568-0

Sjöofficer i nytt millennium

Ingrid Kaijser är etnolog och numera pensionerad från Sjöhistoriska museet. Hon har intervjuat 24 aktiva yrkesofficerare från i huvudsak flottan men även några från kustartilleriet. Av de intervjuade var sex kvinnor. De intervjuade hade en åldersspridning mellan 57 och 26 år.

I förordet skriver författaren: *Syftet med undersökningen var att dokumentera sjöofficerens situation och upplevelse av det, som i samtiden sker i marinen och vad ny teknik och nya yrkesroller betyder för yrkesidentiteten.*

Boken innehåller ett antal kapitel med inlagda intervjuer kring det ämne kapitlet behandlar. Några exempel på kapitelrubriker är "Varför sjöofficer?", "Fostran och militära värderingar", "Traditioner och symboler" m.fl.

Det här är en mycket intressant bok om tjänsten vid flottan. Den är trevligt skriven och i varje kapitel citeras uttalanden från de intervjuade. Det är en mycket läsvärd bok om livet i flottan idag och med de förändringar i verksamheten, som präglade de senaste åren.

A-Script Förlag, Göteborg. ISBN 978-91-87171-00-0

Ett tryggt val!

MTU's motorer är konstruerade för maximal driftsäkerhet och totalekonomi. Detta har gjort MTU till en av världens ledande leverantörer av motorer för kommersiellt bruk. Med ett komplett sortiment från 125 kW till 9.000 kW och ett rikstäckande servicenät erbjuder vi såväl prestanda som trygghet.

SWEDMOTOR

Tel: 08-500 121 40

www.swedmotor.se, info@swedmotor.se

HELSINGBORGS HAMN PORT OF HELSINGBORG

Lokalföreningarna informerar

Region Nord

Sundsvall

I slutet av mars månad är den inre hamnbassängen isfri och solen skinner från en blå himmel. Det är kännetecknet för, att våren är på gång även på vår breddgrad.

Den 20 mars hade föreningen annonserat om en träff på vårt förnämliga Kulturmagasinet, Café Skonerten, med gratis kaffe och smörgås. Annonsen hade tydligen gått hem hos medlemmarna, för lite överraskande, dök 25 personer upp på utsatt klockslag. Ordföranden hälsade välkommen och förplägnaden slog väl an. Stämningen blev hög ganska omgående med historier, skämt m.m. från gångna tider, precis som alltid när vi träffas. Bland annat träffades två personer igen för första gången sedan 50-talet, då de som ungdomar i 20-årsåldern tjänstgjorde tillsammans på jagaren *Gävle*. Tala om sammanträffande! Mötet var i första hand anordnat, för att vi medlemmar skulle få se, vad som var på gång på Kulturmagasinet för föreningens del. Som bakgrund till det hela bör berättas, att FM har utan framgång i flera år stött på såväl Sundsvalls kommun/Kulturnämnden som Kulturmagasinet om att på något sätt uppmärksamma Sundsvall som sjöstad med sina gamla sjötraditioner i olika avseenden. Vi har dels yrkat på en föreningslokal, dels en egen maritim hörna. Vi har även vid ett flertal tillfällen också vädjat till vår kvinnliga medlem, museichefen Mona Bornekrantz. Men inget har hänt för närvarande. Sundsvall skall nu lanseras som en sjöstad. Bakgrunden är, att föreningen har i sin ägo ett antal inglasade fartygsmodeller, cirka 80-100 cm i storlek och värda ett bättre öde. Det är bl.a. jagarna *Sundsvall* och *Halland*, flygplanskryssaren *Gotland*, en ubåt samt en tysk snellboot P 60 94. Eftersom vi saknar föreningslokal, önskade föreningen, att man på någon plats i museét skulle placera modellerna eller någon av dem, så att allmänheten kan få ta del av vår gamla örlogsflotta. Vad kan vara bättre än, att just jagaren *Sundsvall* nu kan visas upp för en bredare allmänhet i denna fina miljö. Längst in i caféet avslutas detta med 3 glasväggar. Bakom den mellersta glasväggen skall jagaren *Sundsvall* placeras och den övriga delen av glasväggen prydas med olika klipp, som finns i Kulturmagasinet ägo och gäller jagaren eller andra örlogsbilder. Överst på glasväggen skall förhoppningsvis klistras en banderoll med namnet Flottans

Män Sundsvall. Intendenten Petter Österlund, son till mångåriga medlemmen Kurt Österlund, är den, som håller i detta projekt. Vi inom föreningen förväntar oss mycket av det hela. Vi tror allvarligt på "ett lyft" för oss med tanke på, hur många människor, som gästar café Skonerten varje dag året om. Spännande tider väntar med andra ord, tills det hela är klart. Tankar finns även på att placera en sjömansdocka och ett nakterhus i anslutning till det hela.

Ärtmiddag genomfördes den 4 maj, som glädjande lockade 31 medlemmar. Det var en positiv premiär för vårt försök med ringlistan. Som föredragshållare hade föreningen bett Bengt Näsman tala om "Projekt Lunkentuss", en fantastisk historia, som började 1962 med att 2 ungdomar gjorde en unik världsomsegling i en 8 meter lång ekbåt. Båten hade inköpts av Sjövärnsskåren i Härnösand i befintligt skick och sjönk vid sjösättningen. Det var m.a.o. ett vrak, som de startade med att reparera. Världsomseglingen tog 3 år och hemkomsten 1965 blev pampig. Sedan dess har det gått nära 50 år igen och nu repareras vraket åter till ursprungligt skick. Helt ideella krafter och insatser ligger bakom detta. Sundsvalls kommun har emellertid beslutat överta ansvaret för båten fr.o.m. 2012 och avser bygga ett hus eller överbyggnad med 3 glasväggar nå-

gonstans i det nya hamnområdet. Bengt Näsman fick en FM-keps som tack för det intressanta föredraget. Föreningen har beslutat skänka 1.500 kr till projektet.

Dagens andra föredrag stod vår kassör, Mats Andersson, för. Han berättade och visade fina bilder om det stora lager av skrotade ubåtsreaktorer, som finns i bl.a. Murmanskområdet. Runt om i hela världen finns cirka 500 avställda reaktorer. Det låter som en tickande miljöbomb.

Kvällen i övrigt gick i de gamla tecknen, skrott och glatt samspråk om gamla tider. Avslutningen blev ett fint lotteri, där Marlene Lindberg både sålde lotter och skötte dragningen.

Gert Malmqvist

Från ärtmiddagen

Gotland

Föreningen inledde året 2012 med en ärtmiddag i Marinstugan den 27 januari med sedvanlig medverkan av en trogen krets av medlemmar. Ärtsoppa enligt beprövat recept med tillbehör samt en trevlig samvaro med kamraterna var kvällens program.

Vid årsmötet 25 februari var Riksförbundets ordförande Johan Forslund speciellt inbjuden och med säker hand genomförde han årsmötets förhandlingar. Förutom sedvanliga årsmötespunkter, beslöt mötet, att föreningen "Sjöfart och Sjöförsvar Gotland" ingår i vår programkommitté med syfte att arbeta för ett ökat intresse för såväl örlogsflottan som för sjöfarten. Föreningen har tidigare beslutat om att avsluta sin verksamhet och att övergå till FM Gotland, vilket resulterat i att 11 nya medlemmar tillförs vår förening.

Under årsmötet informerades om den viktigaste frågan för FM Gotland, förhandlingar med Region Gotland om ett förlängt avtal av arrende för marken vid Marinstugan. Kontakter, skrivelser och möten med politiker och tjänstemän på Region Gotland visar på en icke gemensam syn på Marinstugans framtid på befintlig plats.

För verksamhetsåret 2012 har FM Gotland följande styrelse:

ordförande	Olof Berglund
vice ordförande	Lars Danielsson
sekreterare	Lars Ellebring
kassör	Christer Heilborn
styrelseledamöter	Klas Berg
	Sören Strand

klubbmästare Lennart Söderberg
Efter årsmötet höll Johan Forslund ett anförande om svenska försvarets och i synnerhet flottans utveckling under de senaste 100 åren, en utveckling med omväxlande upp- och nedrustning.

Den 30 mars avhölls ett kamratmöte med ärtor, tillbehör och gemytlig samvaro, kamrater emellan.

Genom samverkan med Sjövärnskåren Gotland, hölls ett möte 4 april, där Jan Trunehag, kapten på "Gotland Sofie", höll ett föredrag om, när fartyget blev kapat av sjöpirater utanför Benin, Afrika. Genom ett förberett och kallsinnigt handlande av besättningen fick det hela en fredsam upplösning.

27 april avhölls den sista vårträffen, då tillsammans med damklubben "Sextanten", varvid förutom sedvanlig ärtsoppa, damerna sålde ett lotteri med uppskattade vinster.

Genom ett vänligt tillmötesgående av fartygschefen Carl Lönnqvist blev vi inbjudna till ett besök på röjdykningsfartyget

Observera!

Alla medlemmar i alla lokalföreningar i **Region Mitt** är hjärtligt välkomna att delta i alla de arrangemang, som vi i Stockholmsföreningen ordnar. Håll kontakt med vårt kansli på tisdagar 12 – 16 på 08-611 1011.

Medlemmar från FM Gotland och FC HMS Spårö Carl Lönnqvist.

"Spårö", som angjorde Burgsvik 17 april. Det var 5 medlemmar från FM Gotland, som blev mycket väl mottagna på fartyget, information om verksamheten, utrustningen och besättningens dagliga arbeten. FM Gotland är mycket tacksam för kontakter och inbjudan till fartygsbesök.

FM Gotland har nu ett sommaruppehåll, nästa kamratträff är den 28 september, då vi avnjuter kräftor tillsammans med damklubbens medlemmar.

Vi tillönskar er alla en avkopplande och solig sommar.

Olof Berglund
FM Gotland

Riksförbundets ordförande Johan Forslund och ordförande FM Gotland Olof Berglund

Norrköping

Årsmötet

Så har vi då haft vårt årsmöte i klubblokalen med ett stort antal medlemmar närvarande. Förhandlingarna leddes av Nils Borin med sedvanlig rapphet. Den nya styrelsen fick följande sammansättning: ordförande Ove Hagström, vice ordförande Robert Hillgren, kassör Gunnar Nyström, sekreterare Birger Holgersson, övriga ledamöter Claes Nordenborg, Peter Sköldbring och Sten-Åke Johansson, adjungerad webmaster Jan Knutsson. Suppleanter är Björne Kölvik och Evert Elgefjord.

I samband med årsmötet tilldelades följande medlemmar FM:s Hederstecken: Nils Borin, Christer Cederberg, Anders Gustafsson, Anders Johansson, Sten-Åke Johansson, Gunnar Nyström, Per Söderström och Ingemar Åström. FM:s Förtjänstplakett tilldelades: Lars-Ola Clappe och Per Jonsson - Gille.

För underhållningen svarade FM:s egen entertainer Sven-Erik Mars med ett mycket uppskattat ljud- och musikprogram, där även allsång och gitarmusik ingick.

Många våraktiviteter

Våren om än sen och något kylig har inte påverkat aktiviteten hos Flottans Män. Det har varit full fart framåt i form av föredrag i samband med måltidsträffarna, trevlig vårfest med vår damklubb Skeppsdockorna, där bondkomikern Per Lärka svarade för en uppskattad underhållning. Vidare har vi haft en mysig PUB-afton med ett 15-tal deltagare i klubblokalen och sist men inte minst träffades ett tiotal kamrater en kylig lördagsförmiddag för att iordningsställa vår fina park för säsongen. Mer om detta senare.

Mord ombord och på torra land

Detta var temat då Flottans Män gästades av den kände deckarförfattaren och ledamoten i Svenska Deckarakademin Ulf Durling från Stockholm. Ulf, som är född 1940 och

är läkarutbildad, har en intressant bakgrund med över 40 års erfarenhet som psykiater inom olika sjukvårdsorganisationer. År 2005 gick han i pension och kunde då ägna sig åt deckarförfattandet mer eller mindre på heltid.

Ulfs första kontakt med deckare var boken *Mord i själva verket*, som han som 11-åring inhandlade i kiosken i Loftahammar vid Smålandskusten, där familjen hade ett sommarställe.

Den boken väckte Ulfs intresse för deckare och på den vägen är det. Genom åren har det blivit ett stort antal såväl romaner, deckarnoveller som deckarrecensioner. Sin största framgång hittills nådde han redan 1971 med debutboken *Gammal Ost*, då han erhöll det allra första av Svenska deckarakademiens debutantpris. Boken blev mycket väl mottagen och översattes till flera språk.

Hans goda berättarförmåga blev mycket uppskattad av kamraterna, som dessutom kunde inhandla deckare signerade Ulf Durling.

Deckarförfattaren Ulf Durling gästade Norrköping

Ett säkert vårtecken i Norrköping

När våra kamrater täcker av torped och mina i vår vackra Marina Park efter vinterns prövningar, ja då är våren här. Så var det även i år den 9 maj, då några entusiastiska medlemmar fixade jobbet.

Torpeden skänktes av Musköbasen till kamratföreningen i Norrköping den 6 juni 2006. Lokala sponsorer svarade för betongfundament och installation och torpeden har väckt berättigat uppseende av alla de, som besökt föreningen genom åren. Även minan utgör en attraktion i vår Marina Park Några data om torpeden som kan vara av intresse.

Torped typ M/32

Diameter: 53 cm

Längd: 7,0 m

Vikt stridsladdad: 1591,2 kg

Stridskon laddad: 434,2 kg

Levererad: 1952

Torpeden har skjutits: 82 gånger öreträdesvis från U-båt

Evert Elgefjörd

Flottans Män i Norrköpings styrelse 2012. Från vänster: Sten-Åke Johansson, Peter Sköldbring, Robert Hillgren, Claes Nordenborg, Birger Holgersson, Gunnar Nyström och Ove Hagström

Glada kamrater täcker av torpeden i Marina Parken. Från vänster Björne Kölvik, Per-Ove Johansson och Ingemar Åström

Södertälje

Årsmöte 2012

Den 10 mars samlades vi till årsmöte. Efter sedvanliga förhandlingar, som galant sköttes av Johnny Schmidt, vidtog den lättare delen med mat och dryck, vilket tillsammans med gott sällskap förgyllde kvällen. Under kvällen avtackades Sven Mårtensson efter lång och trogen tjänst som hamnvärd på Notholmen. Svenne, Inger och ILFA har mött upp många sjöfarande besökare genom åren.

Sven, vi är djupt tacksamma för Ditt arbete!!

Föredrag om lotsning

Vår medlem, mästrelotsen Anders Knutas, höll den 17 april ett uppskattat föredrag med titeln: *Bland fartyg och båtar mellan Landsort och Köping*. Våra medlemmar och några gäster från FM Nynäshamn fick höra intressanta synpunkter om bl. a.

- Sjöfarten i Södertäljeområdet
- Lotsens arbete ombord
- Fritidsbåtar och de "stora"

varvat med i anekdoter om lotslivet.

Notholmen

Vi önskar även påminna om våra komman-

Sven Mårtensson avtackas av vår ordförande Thomas Westerberg

de fester på Notholmen:
Sillfrukost den 16 juni kl 19
Midsommarfirande 22 -23 juni
Kräftskiva 18 augusti
Alla Flottans Män med familjer är hjärtligt välkomna till nämnda event..
Om ni passerar Notholmen med båt, passa på och tag en paus vid våra skyddade bryggor med elanslutning.

Lennart Persson

Stockholm

Från kansliet

Kansliet skickar information om kommande aktiviteter i form av e-post via Internet till alla medlemmar, som har anmält sin e-postadress. För att denna kommunikation skall fungera fordras, att det finns plats i medlemmens inkorg, så att meddelandet kan tas emot.. Skulle inkorgen vara full, returneras meddelandet till kansliet. Kansliet ber er därför, att hela tiden kontrollera nivån i era inkorgar och sköta om era e-postlådar, så att kommunikationen kan fungera.

Årsmötet

Som vanligt höll vi vårt årsmöte på restaurang Blasieholmen, som ligger i närheten av vårt kansli. Vi började mötet med att utnämna amiral Jonas Haggren till vår hedersordförande. Vi är alltså den första lokalför-

eningen, som har en sådan befattning. Under det fortsatta mötet fastställdes styrelsen enligt följande: ordförande Örjan Sterner, sekreterare Lena Sahlsten., biträdande sekreterare Lennart Bresell, skattmästare Britt Holmberg, klubbmästare Sven Sahlsten, kanslichef: Leif Ljunglund, biträdande kanslichef Hans Gustafsson, informatör: Lars Biärsjö, för Stora Tratten Arne Keller, Webbmaster Fredrik Scholander, övriga Yngve Möller. I föreningen är vi för närvarande cirka 700 medlemmar. Efter årsmötet bjöds vi alla på pyttipanna med öl och en snaps.

Färd genom Dragets Kanal

Tisdagen den 7 augusti gör vi en båtfärd genom Dragets Kanal från Nynäshamn till Trosa. Vi åker med *m/s Flora*, som är en

gammal före detta ångslup byggd 1897. Vi avgår från Nynäshamn 9.45 och är tillbaka där cirka 18.30. Vi kommer att vara i Trosa cirka 3 timmar, innan vi åker tillbaka. Om bord på båten finns kaffeservering. De, som är intresserade av att följa med, tar kontakt med Yngve Möller på 070-1736025 eller 08-83 57 23.

5-kamp

Årets 5-kamp planeras att hållas i Norrtälje den 15 september. Några detaljer är ännu inte klara, men den, som är inpressad, uppmanas att hålla kontakten med kansliet efter sommaren på tisdagar 12 - 16 på 08-611 1011

Lars Biärsjö

Region Syd

Karlshamn

Redan den 9 jan var det dags för årets första medlemsmöte. Kvällens tema var hälsofrågor och bland annat hjärt- och lunggräddning. Vi fick träna på attrapper och lära oss, hur en hjärtstartare skall användas. Med tanke på vår höga medelålder inom föreningen kändes detta som en viktig aktivitet.

Den 13 februari var det damernas afton. Kvällens tema var industrihistoria. Särskilt inbjuden var museichef Bengt Gabrielsson. Han berättade om Strömma Bomullsspinneri från dåtid till nutid. Många kvinnor fick här sin inkomst.

Vårt årsmöte den 12 mars började högtidligt med parad för fanan och parentation över avlidna medlemmar. Styrelsen för verksamhetsåret består av: ordförande Rolf Pärnhem, vice ordförande Göran Persson, sekreterare Peter Krona, kassör Göran Fridh, ledamöter Lars-Erik Clarin, Karl-Erik Björk och Bo Ringdahl (nyvald). Efter årsmötet serverades den traditionella ärtsoppan.

Den 12 april vårstädades klubbstugan.

Den 16 april hölls månadsmöte. Temat inför kvällen var Sveriges insats i Afghanistan. Inbjuden var Håkan Ejderbrandt, som berättade om obruten vårdkedja med svenska helikoptrar. Afghanistans vägar är dåliga och terrängen är ofta svårtillgänglig. Det snabbaste sättet att ta sig mellan olika platser är luftvägen och om en skadad person behöver vård snabbt, är transport med helikopter lösningen. Den svenska helikopterenheten Swedish Air Element Isaf Medical Evacuation kan lösa detta och ge två patienter intensivvård på vägen. Ansvarsområdet

omfattar fyra provinser i den norra delen av landet. Det framgick tydligt att här utför Sverige en beundransvärd humanitär insats.

Till slut vill vi i FM Karlshamn med våra damer i Ankaret önska alla övriga FM förening en varm och skön sommar

Lars-Erik Johansson

Karlskrona

Vår verksamhet 2012 började med, att Carl Krusell, författare till boken "Sjöstycken", den 19 januari höll ett intressant och inlivelserfullt föredrag om marinmålningar utförda av personal som tjänstgjort i Kungliga flottan. Bland dessa fanns även vår medlem Birger Rosén, som har målat den eminenta tavlan av *HMS Fylgia*, som är uppsatt i vår föreningslokal. Efter en intressant frågestund följde sedvanlig middag och trevlig samvaro.

Torsdagen den 16 februari hade vi äran att hälsa chefen för Marinbasen, kommandör Håkan Magnusson, välkommen för att informera om verksamheten vid Marinbasen och det nya personalförsörjningssystemet m.m. Såväl under som efter föredragningen fick han många frågor att besvara. Föreningens ordföranden tackade för ett intressant och uppskattat föredrag och överlämnade en gåva som avslutning.

Årsmötet genomfördes på sedvanligt sätt den 15 mars och inleddes med en stilfull parentation över bortgångna medlemmar. Denna följdes av föredragning av föreningens verksamhetsberättelse och ekonomiska redogörelse, vilka med godkännande lades till handlingarna. Kassören meddelade härvid, att han nu efter tio års arbete trots hårt motstånd från vissa styrelsemedlemmar, som helst vill leva livet i lyx med subventioner, lyckats skapa ett kapital, som säkrar föreningens ekonomi för lång tid framöver. Vid val av styrelse och funktionärer avgick Per Nordgren på egen begäran som ordförande och ersattes av Göran Löfgren. Vidare avgick ledamoten Sven-Otto Ullnér och ersattes av Bo-Inge Andersson. Till dessas tidigare uppgifter som ersättare valdes Per

Sven-Otto Ullnér till vänster och Kjell Hartvig tilldelas veterantecknet av avgående ordföranden Per Nordgren.

Avgående ordförande Per Nordgren till höger överlämnar klubban till Göran Löfgren

Nejdefelt och Lars Gelderman. Som ny revisor efter avgående Bengt Olsson valdes Sven Wallfors. Styrelse och funktionärer i övrigt kvarstår som tidigare.

Ordföranden överlämnade föreningens veterantecken till Kjell Hartvig, Sven-Otto Ullnér och Anders Baard. Vidare tilldelades Bo-Inge Andersson FM:s Hederstecken för stort och engagerat föreningsarbete. Ordförande avtackade Sven-Otto Ullnér och Bengt Olsson med blommor för deras insatser i styrelsen respektive som revisor i föreningen. Vice ordföranden Göran Kullving avtackade avgående ordförande Per Nordgren med blommor.

Årsmötet avslutades med att avgående ordföranden tackade för sin tid på ordförandeposten och önskade efterträdaren Göran Löfgren lycka till i sin nya roll. Denne gjorde därefter en kort presentation och programförklaring i och med övertagandet av ordförandeskapet.

Därefter inbjöds till drink och en välsmakande trerättersmeny dagen till ära.

Malmö

Månadsmöte den 23 mars.

Årets första månadsmöte var välbesökt. Vi saknade en av oss, vännen, kamraten och tillika kvällens föredragshållare, Gert Garin, hade avlidit under helgen. Så vi började aftonen med en tyst minut för att hedra vår kamrat Gert. Det var mycket tråkigt, att han inte hann få sin egen kväll. Han hade mycket att berätta.

Vi visade istället filmen "Lost Subs" samt att vår ordförande gjorde en powerpointpresentation om sin bakgrund i flottan. Efter att vi njutit av den goda maten, så fortsatte kvällen med att låta en ny medlem presentera sig, Kenneth Lundh. Någon hade förvarnat Kenneth om detta så han hade sin presentation väl förberedd. Ordföranden tackade den stora skara medlemmar, som kommit.

Den nya styrelsen. Stående från vänster: Lennart Håkansson, Per Nejdefelt och Göran Kullving. Sittande fr. vänster: Hans Pettersson, Göran Löfgren, Arne Askeroth. Lars Gelderman och Bo-Inge Andersson.

Vårens studiebesök genomfördes på 3.sjöstridsflottiljen den 26 april. Detta inleddes med att chefen för flottiljen, kommendör Magnus Jönsson, hälsade oss välkomna och höll en introduktion om verksamheten i stort vid förbandet. Därefter tog löjtnant Jimmie Adamsson över och berättade mer detaljerat om förbandets ingående enheter och dessas verksamheter.

Deltagarna indelades därefter i två grupper för besök på korvetten *HMS Härnösand* och minjaktfartyget *HMS Ulvön*. Här delgavs vi en fullödlig och professionell genomgång av fartygens kapacitet och prestanda av Peter Lindén på *HMS Härnösand* och Patrik Mattsson på *HMS Ulvön*. Ordföranden tackade avslutningsvis för besöket med en gåva till flottiljen.

HMS Ulvön

Till städdagen i maj kom glädjande nog många medlemmar, som förutom ett gott arbete bidrog till en trevlig samvaro. Med önskan om en trevlig sommar!

Hans Pettersson

Marinalliansens ubåtsföredrag den 24 januari.

Denna kväll bjöd U3 Veteranbesättning in till ett Dykeriföredrag i Marinalliansens tecken! Det blev ett fantastiskt föredrag om sökandet och återfinnandet av tre Sovjetiska ubåtar, som sänktes av finska ubåtar under andra världskriget. Ubåtarna var S2 (C2 på ryska), SC305 (W-305 på ryska) och S7 (C7 på ryska). Det är Björn Rosenlöv, Mårten Zetterström, Ingvald Eckerman, Rickard Johansson, Patrik Palm och Mikael Sundin, som efter många års letande fann dessa förlistade ubåtar i havet mellan Åland och Sverige. Det blev ett mycket intressant och proffsigt föredrag.

Från föredraget om de återfunna sovjetiska ubåtarna

PUB-kväll den 22 februari

Denna kväll samlades några kamrater på The Green Lion Inn för att ta en bägare, diskutera och prata minnen samt dra några historier.

Årsmöte den 22 februari

Årets kanske viktigaste möte ägde rum denna afton under både seriösa och glada former i lokalen, som var fullsatt. Vår nya medlem, Stig Ekström, hälsades välkommen och visade en del bilder från sin tid i flottan. En del utmärkelser delades ut denna kväll. Gunnar Hultman erhöll 25-års märket samt veterantecken, Rune Gustavsson och Kurt Rydberg erhöll veterantecken.

Kvällens Ordförande Curt Borgenstam erhöll 25-årsmärket. Många viktiga beslut klubbades med vår klenod, föreningsklubban från 1937, det år som Malmöavdelningen bildades, Vi fyller således 75 år i år!

Månadsmöte den 5 mars

Kvällens föredragshållare var Per Körnefeldt, som kallat sitt föredrag för "Från ubåtar till hangarfartyg. Per har en diger samling bilder av örlogsfartyg, som han tagit genom åren och denna kväll fick vi en liten inblick i omfattningen av samlingen, men också hur och var fotona kommit till. Per har legat i, vakat och spanat, varit inbjuden på sjösättningar och sett till att han varit på rätt ställe vid rätt tid.

Tack så mycket Per för ett intressant föredrag.

Trelleborg

Drygt fyrtio förväntansfulla medlemmar samlades torsdagen den 9 februari i den egna möteslokalen till årsmöte i Flottans Män i Trelleborg. Mötet inleddes med parentation för de under det gångna året avlidna kamraterna. Ljus tändes, åtta glas slogs och sjöfararens version av Psalm 23 i Psaltaren upplästes, efterföljt av en tyst minut för de avlidna kamraterna.

Mötet hade också att välkomna en ny medlem, Bengt Holmberg, som togs emot med öppen famn.

Likt den värste Asa-Tor svingade sedan vice ordförande Maths Witt mötesklubban och resterande, för årsmötet, stående punkter var snabbt genomförda. Efter den sedvanliga ärtsoppa och pannkakorna, konstituerades den nya styrelsen. Årsmötet avslutades, när stämningen stod på topp och David Adam beordrades.

Gert Garins minne högtidlighålls vid årsmötet

PUB-kväll den 13 april

Vi träffades spontant på The John Bull i Lund över en öl eller två och pratade minne och framtid, kul att denna gång se nya medlemmar, som bor i Lund. Tanken är att pubkvällarna inte alltid måste vara i Malmö utan även utan på andra orter, där vi har medlemmar ifrån Flottans Män i Malmö!

Hälsningar från Malmö

Thomas Kristoffersson

Th John Bull PUB i Lund

Torsdagen den 8 mars samlades drygt 40 kamrater i vår föreningslokal för medlemsmöte. Inbjuden föredragshållare var örlogskapten Jan Tornerhjelm, som informerade oss om försvarets omställning från det gamla värnpliktsförsvaret till det nya yrkessoldatssystemet, där soldaten kan tjänstgöra inom hela försvaret, marinen, armén eller flygvapnet genom att byta uniform och ställa in sig i ledet för nya arbetsuppgifter. Det blev ett intressant föredrag, som Jan Tornerhjelm under kvällen fick många frågor om. När det blev streck i frågorna, kunde vi med stor aptit inmundiga oss klubbmästarens suveränt tillagda fläskgryta med risotto, där flera av oss borde haft djupa tallrikar, när den serverades, eftersom en skåning hellre spräcker en tarm, än att lämna något kvar på tallriken.

Vid vårt möte en aprilkväll blåste det ljust vindar, vilka var efterlängtna efter en kylig inledning på vårmånaden. Kvällen gäst var poliskommissarie Dan Granvik, som på ett fängslande sätt berättade om den ökända "Gryningspyromanen", som härjat i landet och gäckt polisen, men som efter idogt spanande kunde bevisa hans eldande på landets många kulturbyggnader så att domstolen kunde döma honom till ett långt fängelsestraff. När eldflammorna falnat serverade Jonny Svenning en mättande god kasslergryta med stekt kulpotatis, vilket släckte en brinnande hunger.

OBS! För information om vårt 10-års jubileum kontakta undertecknad på telefon 40184

Göte Lindberg

Växjö

Besök på Linköpings flygmuseum

Omkring 30 resenärer tog sig till Linköping den 14 april för att besöka Flygvapenmuseet. Museet har många världsunika flygplan och beskriver militärflygets utveckling i Sverige. Ordföranden tog som väntat kommandot redan vid embarkeringen vid Marinstugan och lotsade oss sedan säkert till destinationen Flygvapenmuseum. Som guide fick vi en veteranflygare, Roland Printzsköld, som flugit både propellerplan och jetplan i flygvapnet. Största skillnaden mellan de båda typerna är att man hinner längre, innan man ska svänga, som Roland uttryckte det.

Vi fick se alla intressanta flygplan, som använts inom flygvapnet, kanske med betoning på de, som tillverkats av SAAB. En stor avdelning var ägnad åt "Kalla kriget" och det var mycket spännande att höra berättelserna om den svenska DC3:an, som sköts ned av sovjetiskt jaktflyg utanför Gotland 1952 och den dramatiska utvecklingen, när även planet som eftersökte vraket, ett Catalina sjöräddningsflygplan, också attackerades och tvingades nödländas. Det kalla kriget var just då lite hetare!

DC3:an återfanns 2003 och med hjälp av HMS Belos bärgades planet 2004 och kan nu efter en mycket omfattande pusslande ses i en särskild avdelning, som kallas "Hemliga handlingar"

Hurra för Marinen!

Som flottist dras man ju alltid till det som har en marin anknytning. Därför gladdes besökarna i Linköping extra åt den fina samlingen helikoptrar och speciellt åt en vacker vit Boeing Vertol, en mycket användbar

Marinens ubåtsjakthelikopter, Boeing Vertol

Ur-SAAB:en

maskin. Vid transport av kustjägare kunde tjugo fullt utrustade soldater medföras och för ubåtsjakt användes sonarutrustning för avlyssning under vattenytan.

Ur-Saabben

Ett trevligt inlägg på museet, åtminstone för dem, som i vanliga fall hellre studerar bilar än flygplan, var den helt autentiska första Ur-Saabben. Anledningen till att SAAB började tillverka bilar var, att man hade för lite att göra på flygplansfabriken och för många ingenjörer utan sysselsättning och de fick därför i uppdrag att konstruera en aerodynamisk bil. Året var 1947.

Tisdagsträff med skytte

Aldrig tidigare har väl flottister varit så glada över att sänka båtar, som när Sten Svensson på tisdagsträffen 6 mars presenterade sin egenhändigt hopsvetsade skyttebana av tivolityp. Men, istället för ankor att skjuta på, passerade framför ögonen på de avtryckarsugna deltagarna fartyg, som närmast kan beskrivas som ovanligt feta jagare. Aktiviteten som till en början var avsedd som en tävling att sänka flest båtar på fyra försök, utmynnade som väntat i en trevlig stund i källaren utan tävlingsinslag. En del var duktiga på att sänka jagarna, medan andra hade större problem med att pricka inom kulfånet. Men det gjorde inget, taket och väggarna ska ändå målas om någon gång längre fram.

Greger Johansson

Jagaren Plåtbiten, dömd att gå under för ett välriktat skott från en flottans man.

Region Väst

Halmstad

När Du läser detta, har vi kommit en bit in på sommaren, hoppas vi. Som tidigare nämnts, så blir det ingen marinfestival i år. Vår förening har, tillsammans med andra marina föreningar, påbörjat planeringen av någon form av marindagar den 11 och 12 augusti, det vi tidigare kallade "Öppet Hus". Under dessa dagar behöver vi medlemmar, som ställer upp och hjälper till.

Vårvinterns kamrataftnar har genomförts på sedvanligt sätt, god förplägnad och fin service tack vare klubbmästare och övriga kamrater, som jobbar i köket. Ett föredrag om ostindiefararen Götheborg var inplanerat men kunde av olika skäl ej genomföras. Föredraget kommer att hållas i oktober.

På februari månads kamratafton fortsatte undertecknad att berätta om de fartyg, som besökte Halmstad under "The Tall Ships Races". På kamrataftonen i mars månad höll vår vice ordförande, Manfred Schulz, i trädarna och berättade om de riktigt stora segelfartygen, bl.a. från det berömda rederiet F Laeisz (Flying P-line). Efter denna inledning fick vi, visserligen via film men ändå, följa med barken Peking på en resa från Hamburg till Chile. Filmen var tagen 1929 och gav en mycket god inblick i livet ombord. Då som nu var det inte alltid vackert väder. I april så lämnade vi haven och gav oss ut på en tågresä. Lennart Jönsson, f.d. järnvägsman, visade filmen "Med HNJ genom tre landskap". HNJ står för Halmstad-

Nässjö Järnväg. Vi började i Halmstad, där vi bl.a. fick se färjan *Olga* och slutade i Jönköping. Denna film var också ett mycket intressant tidsdokument. Lennart hade god kännedom om lok, personer och platser. Filmen kommenterades på ett mycket trevligt sätt av Lennart med hjälp av vår egen f.d. lokförare Åke Ek. En och annan lokförargen aktiverades nog i auditoriet. En dylik hade vi väl lite till mans under pojkåren.

I samband med kamrataftnarna kan konstateras, att antalet deltagare har minskat något. Detta tycker vi, som jobbar med detta, är synd. Det är alltid trevliga tillställningar.

I april avhölls vårens region Västmöte, där representanter från regionens lokalföreningar samlas och byter erfarenheter. Mötet hölls denna gång i Göteborg med Karlstadsföreningen som värd.

Vår hemsida är nu i full gång och jag tycker den är väl värd ett, eller flera, besök. Vår webbmaster har, tillsammans med sin biträdande dito, lagt ner ett mycket förtjänstfullt arbete på sidan, där Du även hittar en del trevliga länkar. Har Du bra tips till hemsidan, kontakta då webbmasteren

Det händer också en del i och omkring stugan. Viss omläggning av elkablar m.m. är på gång. Detta arbete genomförs av elever från gymnasieskolans ellinje. Staketet mot söder har flyttats, "Snappen" och "Kajutan" är nu en del av "staketet". Södra delen

av trädgården skall stenläggas. Vår trogna gamla diskmaskin har gjort sitt efter 25 år. Målning av stugan och "Snappen" är i skrivande stund i full gång. Av ovanstående framgår, att det hänt en hel del. Kom gärna ner en söndag och förvissa Er om, att jag inte ljuger eller slarvar med sanningen.

Lördagen 12 maj avhölls föreningens vårfest. Förra året fick den inställas p.g.a. för få anmälningar. I år genomfördes festen, 26 personer deltog och plats fanns för fler. Vi, som var där, åt gott och roade oss på olika sätt. Vår medlem, Trolle Lind, stod för musiken och fick hjälp från olika håll med sång och glada tillrop. Allt var trevligt och väl arrangerat. Det enda vi saknade, förutom vårvarmen, var några representanter från vår danska vänförening.

När detta läses är det cirka två månader kvar till våra marindagar. Hör gärna av Er, om Ni kan ställa upp. I början av september får vi besök av en marinförening från Jylland och den 15 september arrangeras en oktoberfest med "bratwurstvarianter", gott öl och andra trevliga tillbehör.

På höstens första kamratafton kommer Torgny Ahlgren och visar nygamla filmer från Halmstad.

Till dess, ha en trevlig sommar och titta gärna in stugan, som har öppet varje söndag 0900-1130

Kjell A Jönsson

Jönköping

Ett år har gått sedan Flottans Män Jönköping klev upp ur glömskans hav. Föreningen bildades 1937 som tredje sällskap i Sverige, men upphörde år 1961. En snabb titt i Flottans Män loggbok för 2011 i Jönköping varskar om lärorika samlingar t.ex. möten om marinmåleri (före kamerans tid fick officerarna själva göra snabbskisser på fri hand för att komma ihåg fiendefartygens utseenden), författaren Claes Göran Wetterholms föredrag om ångarens *Per Brahes* förlisning och minnena och myterna om fartygets försvinnande i Vättern. Seminariet om minfartyget *Carlskronas* roll i EU Navors expedition i Adenviken för att stoppa sjöpiraternas upptåg finns givetvis med i loggboken.

Under årsmötet informerade örlogskapten Jan Tornerhielm, Malmö, om fartygsrörelser i södra Sverige. Föredragshållaren betonade sjöfartens fundamentala betydelse,

Hjulångaren Eric Nordevall II angör Jönköping i september

Skeppargårdsbrinken, Vätterstranden, från vänster:

Måns Suneson, Bankeryd, Rydbergsgast Flying Clipper, sjöbefäl på de sju haven i handelsflottan, second på HMS Orion, signalspaningsfartyg och chef under 12 år för dotterföretag Svenska Varv, Singapore, **Leif Aljered, Jönköping** Svenska Amerikalinjen, M/S Kungsholm, värnpliktig minfartyget HMS Älvsnabben jorden runtresa 66/67, **Hans Suneson, Bankeryd** (tvillingbror till Måns) Rydbergsgast Flying Clipper, matros på de sju haven, artilleriofficer, **Jan Johansson, Habo** kryssaren HMS Göta Lejon, landskapsjagarna, HMS Älvsnabben, flera långresor, minsveparna HMS Hasslö, Spårö, HMS Belos dyk- och bärgningsfartyg, **Carl-Gustav Dybeck, Jönköping**, HMS Älvsnabben, fartygschef på första robotbåten typ Spica i Sverige och försvarsattaché i Paris.

inte minst oljetransporterna längst med kusterna i Sverige. Göteborg är landets största inskeppningshamn för olja och den absolut största delen av den olja, som distribueras till övriga hamnar längst Sveriges kuster sker genom transporer till sjöss längst med den svenska kusten. Om dessa sjötrader skulle stoppas, skulle det märkas inom loppet av någon vecka. Vilket område är befolkningstätest i Sverige? Utan tvekan är det Malmöområdet, vars demografiska område innefattar, med cirka 20 mils omkrets, en befolkning på cirka 20 miljoner invånare. (Stockholm, Oslo och Helsingfors kan betraktas som sovstäder, citat föredragshållaren). Jan T informerade också om Östersjöns utlagda minor och vilka problem, som ännu kan förknippas med detta vapen. Tornerhielm avslutade med att överlämna en gåva till Flottans Män Jönköping, en vapensköld med det heraldiska vapnet för f.d. Malmö Marina Bevakningsområde. Ordförande tackade föredragshållaren, som erhöll stora applåder av de församlade.

Flottans män i Jönköping har 35 medlemmar. Föreningen har god samverkan med andra sjöintressenter t.ex. Föreningen Allmogebåtar i Vättern.

I september månad planerar Flottans Män i Jönköping att ta del i arrangemang för att under en helg vara värd för att jönköpingsborna ska kunna bese och själva pröva på en sjötur med återuppbyggda hjulångaren *Eric Nordevall III*, som under 15 år byggts upp i full autenticitet i Forsvik, kanalstationen för Göta kanal.

Leif Aljered

Kungl. Maj:ts drottningens

Flottans Män
 År: Jan O Johansson
 Lokalstyrelsen i Jönköping
 Björkgraven 7
 500 92 HÄRÖ

Med tillstånd av kungl. Maj:ten 2012-01-15 får jag meddela att Frim Carl Gustaf
 Sjöbros Inskrifts bordskåp nr 15 000 som ingår i Flottans Män i Jönköping
 är överlämnat.

Detta skåp kommer att användas till rekreation. Fyll i bilagad ansökan och
 skicka den till Flottans Män i Jönköping och Sjöbros, SEB.
 100 40 Stockholm.

Med vänlig hälsning

 Jan Lindgren
 Överstyrelsen

Flottans Män i Jönköping
 Box 100, 500 92 HÄRÖ

Flottans Män i Jönköping
 Box 100, 500 92 HÄRÖ

Flottans Män i Jönköping
 Box 100, 500 92 HÄRÖ

Flottans Män i Jönköping
 Box 100, 500 92 HÄRÖ

Karlstad - Värmland

Vi växer till oss

Årsmöte utan komplikationer genomfördes den 23 mars, denna gång i Karlstad Segel Sällskaps klubbhus på Kanikenäset. Anledningen var, att vi var relativt många medlemmar, som ville vara med och fira femårsjubileet. Dess utom hade vi bjudit med våra damer, vilket de uppskattade. Vi är nu åttio medlemmar.

I styrelsen blev det inga förändringar; Göte Rahm blev omvald till ordförande på ett år, Ulf Sjödén ledamot på två år. Ulf är vår vice ordförande och redaktör för Dykdalben. Övriga styrelseledamöter, som kvarstår, är Roger Sundberg (kassör) Bert Ågren (sekreterare) Lars Tunér (ledamot) Tom Thörn (suppleant) Erik Rhöse (suppleant).

Under kvällen utdelades ett antal medaljer och hederstecken. Således erhöll Lars Tunér, Flottans Mäns Ankarmedalj i silver för sitt idoga och värdefulla arbete inom styrelsen, främst med att skaffa sponsorer till föreningen. Allan Uddh och Ulf Sjödén, vilka varit medlemmar i Flottans Män under många år, erhöll Flottans Mäns veteranstecken. Allan har bl.a. varit ordförande i Östersund. Ulf Sjödén, Roger Sundberg, Lars Tunér och Bert Ågren erhöll Flottans Mäns hederstecken för många och värdefulla insatser i styrelsen under ett flertal år.

Telefonledes erhöll föreningen gratulationer på 5 årsdagen av LoF Göteborg genom Lars-Erik Wennersten, vilken hälsning framfördes under middagen av sekreteraren.

Björnar går i ide på vintern, vi gör det på sommaren. När vi medium juni haft vår traditionella landstigning tar vi en paus till september.

Vi tillönskar alla våra kamrater runtom i vårt avlånga land en skön sommar och Du, som är lycklig båtägare, en fin seglats.

Med hälsningar från Solens stad
Bert Ågren

Lars Tunér får ankarmedaljen av ordförande Göte Rahm

Allan Uddh och Ulf Sjödén erhöll Flottans Mäns veteranstecken

Lysekil

Efter tre år vid rodret har Stig Insulán lämnat ordförandeskapet. Till ny ordförande i FM Lysekil valdes enhälligt Jackie Lindebäck vid årsmötet, som hölls den 23 mars. omkring 40 medlemmar deltog i mötet. Till nya styrelsemedlemmar valdes: Jan-Otto Pettersson och Erling Olsson. Kvar i styrelsen är Leif Lysberg, Van Carlsson, Per Lyrheden. Keith Blinkfyr och Stig Insulán

Årsmötet inleddes med, att nya medlem-

mar fick motta sina klubbålar samt att veteraner fick sina veteranstecken. Hedermedlemmarna Kurt Lycke, Lennart Karlsson och Karl Hallberg fick motta FM Lysekils standert. Denna uppskattning fick också avgående styrelsemedlemmarna Rolf Nilsson och Hasse Hasslöv för sina insatser. Efter parentation överlämnade ordföranden klubban till Arne Johansson, som genomförd årsmötet Avslutningsvis tacka-

de avgående ordföranden för sig och överlämnade klubban till Jackie Lindebäck.

Måltiden, som bestod av traditionsenlig ärtsoppa med pannkakor, intogs tillsammans med varm punsch. Uppskattad koikerska var Elvy Toftedal, som åter visade prov på, att hemlagat är bäst. Hon tackades för den utsökta förplägnaden tillsammans med kökshjälpen Vivianne med en blombukett.

Efter måltiden fick de närvarande en mycket intressant och professionell presentation av Jan Erik Nilsson om livet ombord på Ostindiefararen *Götheborg*. Speciellt tema för kvällen var matlagning och boende ombord.

Jan Erik Nilsson har under åren varit mycket engagerad i tillkomsten av denna fantastiska replika av fartyget. Som krydda på föredraget bjöds åhörarna på specialbrygd ostindienpunsch, som han själv funnit receptet till.

Slutligen avtackades Stig Insulán för sin tid som ordförande av nye ordförande Jackie Lindebäck, som avslutade den mycket intressanta kvällen med överlämnande av blommor till Stig Insulán samt blommor och FM Lysekil bordstandert till Jan-Erik Nilsson och dessutom tackade han alla närvarande för visat intresse.

Kommande aktiviteter för medlemmarna är: Öppet hus i klubbstugan varje torsdag i juli månad, där vi serverar korv och öl till gäster.

Bussresa till Karlskrona med besök på örlogsbasen och marinmuseet planeras en torsdag- fredag i september med övernattnig.

Det finns fortfarande kvar exemplar av boken *Flottans neutralitetsvakt 1939-1945*

Stig Insulán

Från vänster nye ordföranden Jackie Lindebäck, därefter Jan-Otto Pettersson, Erling Olsson, Per Lyrheden, Keith Blinkfyr, Stig Insulan och Leif Lysberg

Varberg

Vår uppskattade klubbmästare, Ivar Svensson, har gått ur tiden. Saknaden är påtaglig; han var alltid så nära och självskriven, med ett tydligt intresse för föreningen. Han trivdes och vi med honom. Ivar blev medlem 2002, men beklagade ibland, att han inte hade sökt medlemskap långt tidigare. Nåväl, 10 år är trots allt en lång tid, under vilken Ivar hann uträtta enastående mycket. Han blev tidigt styrelseledamot och åtog sig uppgiften som klubbmästare, där hans goda förmåga att organisera och samarbeta kom väl till pass. Ivar har lämnat gemenskapen, och tomheten är kännbar. I världjust skimmer, i Lindbergs kyrka, tog nio FM-kamrater och fyra Tärnor farväl av honom, flanker-

rad av flaggvakt med florbehängd föreningsflagga.

Föreningens unika hemsida har tonat ut för att ersättas med en ny version. Som kunnig och kreativ webbmater har Carl-Axel Sjöberg under många år försett den tidigare sidan med aktuell information, intressanta berättelser och bilder, som i FM-kretsar blivit uppmärksammade med berömmande kommentarer. Med ålderns rätt drar nu Carl-Axel sig tillbaka - jag tackar Dig för en lysande insats och hoppas, att du får njuta ditt otium under lugna premisser. Jodå, Flottans Mäns nya hemsida, med modern och enhetlig layout, har kommit igång efter en tid av inkörning och utbild-

ning av handhavare (webbmater) i respektive lokalförening. Här i Varberg är det styrelseledamoten Gunnar Larsson, som har åtagit sig det betydelsefulla uppdraget, vilket han, med sitt gedigna datakunnande, är som klippt och skuren för.

Sammankomsten *Skeppskväll* drar till sig en trogen skara medlemmar till marinlokalen i tullhuset för trivsamt och otvungen samvaro med skaffning, som alltid består av korv, bröd och pilsner, med eventuell förstärkning. Under det sista mötet fick vi höra härliga skepparhistorier som Fritiof Nilsson-Piraten satt ord till, vilket sporrade deltagarna att dra sina egna historier från sjön. Vi fick ävenså lyssna till berättelsen om

Gustaf Psilander, som började vid 18-års ålder i flottan och slutade som ryktbar och aktad amiral och adelsman. Den främsta anledningen till Psilanders ryktbarhet är den enastående strid han utkämpade år 1704 som kapten på kanonskeppet Öland mot en engelsk eskader om nio skepp.

Ängelholm

Ett av årets jubileum är redan historia. Ängelholms hemvärnsmusikkår 50-årsbesök hos oss i Kajutan på Östergatan 89 på första maj blev verkligen lyckat. Efter välkomsthälsning av vår ordförande ute på Östergatan förflyttade sig musikanterna i en snygg enkelleds marsch in på vår gårdsplan, där musikkåren spelade ytterligare en stund. Därefter blev det en kort högtidsstund, när vår ordförande Lars Linde överlämnade ett bordsstandar till musikkåren och Flottans Män hederstecken till dirigenten Magnus Fransson, som fungerat på den posten de senaste tio åren. Magnus berättade för skribenten, att han spelat med i kåren sedan tidigt 90 tal och vi önskar god fortsättning och välkomna nästa år. Lars tackade för musiken och bjöd in till väntande sillfrukost i Kajutan. Frukosten fick av utrymmesskäl delas i två sittningar. Det blev både tacktal och allsång under den mysiga stunden. Magnus och hans duktiga musikanter är välkomna till årgång 51 nästa år. I sommar skall kåren medverka ytterligare en gång i högvakten på Kungliga Slottet.

Nästa jubileum, som vi just nu förbereder, är vårt eget 75-årsfirande, som kommer att äga rum fredagen den 3 augusti i sam-

Så en uppmaning - deltag gärna - och till slut en påminnelse: Vid genomgång av vår medlemsrulla ser vi att någon har glömt av att betala sin medlemsavgift för innevarande år. Tag gärna kontakt med Lennart för koll. Tel. 0340-131 34.

Med önskan om en god och stärkande sommar för er alla.

Per Callenberg

band med Båtparaden på Rönneå, vilken avslutas med ett praktfullt fyrverkeri. Detta är väl synligt från vår tomt. Vi planerar för ett enkelt men värdigt firande för våra 75 år. Titta på vår hemsida, där information kommer att finnas. Se även vår gula pärm i alltid söndagsöppna Kajutan, där anmälningar till våra begivenheter kan och skall göras. Det är öppet i Kajutan söndagar 9-12.

Vi har under våren haft ett mycket intressant och välbesökt föredrag tillsammans med F 10 Kamratförening. Generalmajor Mats Nilsson, även nyutnämnd Förste Hovmarskalk, kom till Ängelholms bibliotek för att informera om vårt försvar idag och i framtiden. Kvällen blev både lyckad och välbesökt. Drygt 100 personer hade bänkat sig i hörsalen. Efteråt ställdes många frågor, som Mats fick besvara och det gjorde han på ett utmärkt sätt. Redan tidigare på eftermiddagen samlades ett antal inbjudna till en enkel måltid i vår Kajuta, där givetvis Mats Nilsson var huvudpersonen. Redan där ställdes frågor, som fick svar.

Under våren har FM Karlstad inbjudit till Region Västmöte. Enligt våra med flera önsknings hölls mötet i Göteborg, som välvilligt upplät sin trevliga Marinstuga på

Nya varvet. Karlstads ordförande Göte Rahm hälsade välkommen och ledde förhandlingarna, där bland många frågor diskuterades förläggningen av riksårsmötena.

Vi har även haft årsmöte och precis som förra året under trygg kvinnlig ledning av Barbro Nerhagen, som enhälligt valdes att hålla i klubban. Barbro är maka till vår vice ordförande Claes Nerhagen. Alla i styrelsen, som var i tur att avgå blev omvalda. Styrelsen är alltså oförändrad ytterligare ett år. Se vår hemsida där bild och text finns.

Vi har ännu en gång fått bevis på att kontaktnätet med Marinen börjar funka bättre och bättre. Min vän på kontaktnätet, Bosse Cederholm, fick telefonsamtal från *HMS Falken*, att man än en gång skulle angöra Helsingborg den 19 April och att en grupp på omkring 10 personer var välkomna ombord. Örlogskapten Jörgen Skyllert tog emot oss och delade in oss i grupper. Efter som även anhöriga till besättningen fanns ombord, var det lite trångt om utrymmet. Men våra medlemmar uppskattade verkligen besöket. Tack Marinen och tack för kaffet. Vår ordförande Lars Linde överlämnade en bok, Flottans Män berättar, till fartygschefen. Undertecknad lämnade över ett antal FM -tidningar att cirkulera ombord. Välkomna åter!

Sommaren står snart i sikte och vårt eget sommarprogram noterades redan i förra numret och finns på vår alltid väl uppdaterade hemsida. Tack Claes för allt arbete, som Du lägger ner på den nya hemsidan och även tack till Erik, din son. Till alla andra

Region Västmötet i Göteborg med från vänster Jackie Lindbäck, Lysekil, Gunnar Ekblad, Göteborg. Jan Johansson, Jönköping, Kjell Jönsson, Halmstad, Per Callenberg Varberg, Lars Linde Ängelholm Samliga ordförande i region Väst. Sittande från vänster dagens ordförande Göte Rahm och sekreterare Bert Ågren, båda Karlstad.

Dirigenten Magnus Fransson fick FM. hederstecken fäst på sin vapenrock av vår ordförande Lars Linde.

medlemmar utan tillgång till nätet, besök Kajutan och läs i Gula pärmen. Alla medlemmar har fått preliminärt årsprogram hemsänt. Söndagen den 1 juli genomför vi korum vid Kajutan kl 1100. Tisdagar i juli har vi öppet hus mellan 11 och 15. Vi bjuder på kaffe och våfflor Välkomna!

Sommarens höjdpunkt blir givetvis vårt 75 års jubileum fredagen den 3 augusti. Redan i september planerar vi för höstens första föredrag.

Undertecknad vill till sist önska alla en fin varm och lång sommar från oss alla i Flottans Män Ängelholm.

Gunnar Gunnarson

Foto Gunnar Gunnarson

Från besöket på HMS Falken. Från vänster Bosse Cederholm, Falken, Barbro och Claes Nerhagen, Marianne Hällkvist, Kurt Romare, Lars Linde, Per Åke Tuveesson, Uno Hällkvist, Kenneth Falk samt chiefen på Falken, kapten Tommy Nilsson.

Förste Hovmarskalken Mats Nilsson framför Kajutans Kungliga vägg
Till vänster vår vice ordförande Claes Nerhagen och till höger ordförande Lars Linde.

Bli medlem i "FLOTTANS MÄN", kamratföreningen som värnar om örlogstradition, kamratskap och sjöförsvaret.

HOS "FLOTTANS MÄN" FINNS ALLTID EN VÄN

På näst sista sidan i tidskriften hittar du de lokala föreningarnas kontaktmän

Full fart på Stumholmen

Arbetet med den nya ubåtshallen på Stumholmen fortgår planenligt. När detta skrivs den 15 maj, pågår byggandet av bottenplattan, där ubåtarna *Neptun* och *Hajen* ska placeras, innan fartygen byggs in i en tillbyggnad till Marinmuseum.

Om allt fortsätter enligt planerna, kommer *Neptun* att placeras på plattan någon gång i september. Ubåten ligger idag på Karlskronavarvet för sänring inför museiplaceringen.

I ubåtsklubben Hajen, som presenterades i förra numret av Flottans Män, har det hänt, att Björn Hamilton

återkommit till ordförandeposten och Leif Carlsson blivit vice ordförande.

Björn var fartygschef på *HMS Neptun*, bl.a. i samband med incidenten med U 137 1981. Han har de senaste åren varit en av de drivande krafterna i att få till stånd museet på Stumholmen, genom arbete i Marinmusei vänner, som sponsorfixare och som pådrivare för att få tillgång till de EU-medel, som delvis bekostat de inledande arbetena.

Hur arbetet utvecklas, kommer vi att följa upp i kommande nummer.

Olle Melin

Full fart framåt i framtidens hamn

Helsingborgs Hamn har mycket hög belastning och marknadsandelarna ökar kontinuerligt. Men idag är Hamnens infrastruktur inte optimal och för en framtida tillväxt med lönsamhet på lång sikt måste Hamnens ytor effektiviseras. Dessutom fraktas allt mer gods i containrar och containerfartygen blir större och större. Om hamnen ska kunna fortsätta att utvecklas, måste den kunna ta emot både fler och större fartyg.

Företaget Hamnen

För 30 år sedan fanns inte lika stora krav på snabb gods- genomströmning. Man lossade och lastade i en annan takt. Idag har Helsingborgs Hamn en helt annan roll. Hamnen är ett logistiskt nav för både sjö- och landtrafik, och en viktig knutpunkt för transportindustrin i norra Europa. Vi är ett näringsdrivande, högteknologiskt företag, som bland annat erbjuder våra kunder samordning mellan olika transportslag, lager, kylanläggningar, smarta IT-lösningar och hög service. Men om vi ska klara framtida utmaningar, och behålla positionen som Container-specialisten, är det effektivisering som gäller. – Målet är att bli Sveriges bästa hamn, med ännu tydligare kundfokus i hela logistikkedjan, säger operative chefen Johan Ullenby. Vi måste ligga närmare kunderna och möta deras krav på service med effektivare flöden inom alla våra verksamhetsområden.

Som vanligt: tid är pengar

Effektivitet och tid hör ihop intimt. För att vara en konkurrenskraftig hamn måste hamnmaskineriet vara välsmort. Varje minut vid kaj är en kostnad för rederierna och godset ska vidare så snabbt som möjligt. Men det räcker inte med att bara modernisera hamnen och ha det allra senaste i utrustningsväg. Det krävs effektivare intern logistik, med färre lyft och smartare transporter på våra internvägar. Målet är att kunna hantera betydligt fler enheter på kortare tid och flerdubbla kapaciteten. Detta är en komplex uppgift för expertteam. Efter en tävling kommer hamnen att jobba vidare med det vinnande teamet för att få fram ett förslag, som vi kan lämna för bedömning till vår ägare, Helsingborgs stad. För att få en så komplett bild som möjligt har vi dessutom frågat våra kunder om vilka behov, önskemål och tankar de har om framtidens hamn.

Vi testar framtiden redan idag

250 procent!, så mycket kan lagringskapaciteten av containrar ökas. För tillfället testas ett helt nytt hanteringssystem med fem nya grensletruckar, som kan lyfta en container över tre containrar i höjd. Men den verkligt stora fördelen är, att man

med hjälp av grensletruckar kan ställa containrarna tätare och få plats med fler på en given yta.

Heja personalen!

Vi satsar på framtiden. Och det är här vår personal kommer in. De är en förutsättning för Hamnens utveckling och har en mycket viktig roll i vårt framtidsbygge. Vi kan köpa maskiner och bygga om, men för att Hamnen ska kunna växa och utvecklas utveckla kompetenser. Helsingborgs Hamn är en stor arbetsplats. De 260 anställda bidrar lönsamt i det dagliga arbetet med sina olika färdigheter inom yrkesroller som stuvare, reparatörer och tjänstemän.

Det var en gång

För 30–40 år sedan var kanske det viktigaste för stuveriarbetaren att ha bra kläder. Arbetet var ofta iskallt eller stekhett, och alltid slitsamt. Man lossade och lastade mycket för hand. Arbetet för dagens stuveriarbetare ser helt annorlunda ut. De är specialutbildade maskinförare, som kör högteknologiska truckar och sköter enorma containerkranar med hjälp av datorer. Råstyrka är inte längre en efterfrågad kompetens, däremot teknikkunskap, affärsmässighet, ledaregenskaper och kundfokus. Och för att lyckas med företaget Hamnen räcker det inte att ha det allra senaste i utrustningsväg. En avgörande framgångsfaktor är att personalen är serviceinriktad, flexibel och lyhörd inför våra kunders önskemål.

Andréas Eriksson

Norra hamnen

Sydhamnen

Färjetrafiken

Västhamnen

Bulkhamnen

FÖRMÅNSPRIS FÖR MEDLEMMAR I FLOTTANS MÄN!

För rumsbokning:

www.orlogshotellet.com

www.orlogshemmet.com

info@orlogshemmet.com

Tel. 08-611 01 13

Örlogshotellet
Teatergatan 3
111 48 Stockholm

Förmånspris gäller för anställda inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde och medlemmar i hemvärdet, frivilliga försvarsorganisationer och militära kamratföreningar, rekryter under utbildning till sjömän och soldater samt aspiranter och kadetter under utbildning till officer. Gäller även för veteran samt nära anhörig – make/maka & barn – till personal tjänstgörande i utlandsstyrkan.

*Stiftelsen
Drottning Victorias Örlogshem*

etabl. 1908

 **DOCKSTA
VARVET**
www.dockstavarvet.se

Tel: 0613 - 711 600
Varvsvägen 1, 870 33 Docksta
info@dockstavarvet.se

KORSORD

Denna gång var intresset inte lika stort för korsordslösande, som det var i nr 4 för 2011. Vinsten blir en trisslott med förhoppning om, att pristagarna vinner storkovan.

Det nya korsordet har som vanligt konstruerats av Gustav Karlsson.

Senast den 1 augusti vill jag ha Din lösning under adress:

Redaktören Flottans Män
Författarevägen 9
371 63 LYCKEBY

Pristagare till korsordet i nr 1-2012 blev:
Stellan Andersson, Rödeby
Bengt Carlsson, Växjö
Leif Carlsson, Växjö

GRATTIS!

Lösning Korsord 1

Vågräta ord.

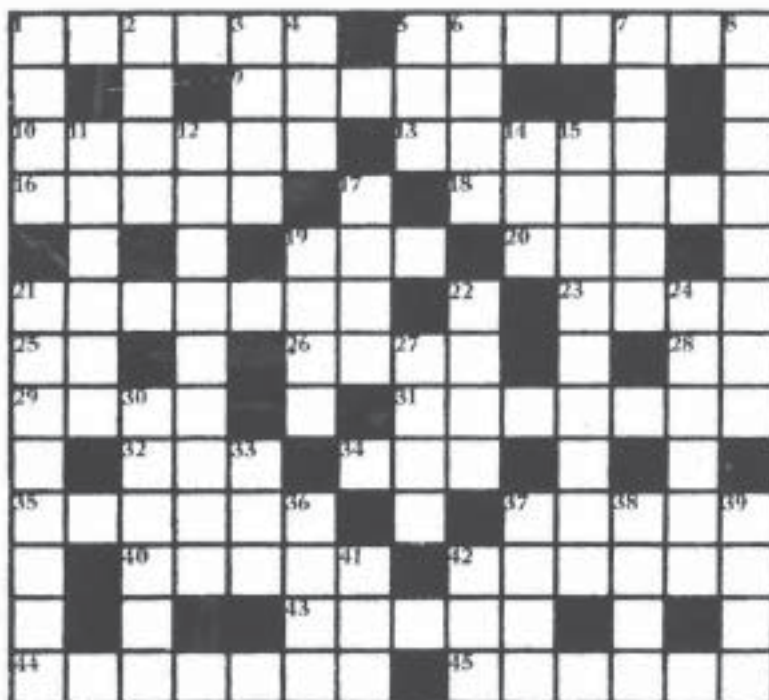
1. Magnifikt ting.
5. Sjöbefäl.
9. Rymdmått.
10. Mamma, vars dotter gjort det samma.
13. Annorlunda.
16. Namn.
18. Seriöst.
19. En kringvriden.
20. Romersk luft.
21. Ger missnöje till känna.
23. Glädjehögtid.
25. Känd tecknares signatur
26. Bilmärke.
28. Ord för avsky.
29. Crème de la crème.
31. Arbetsslönen.
32. Varken *jo* eller *nej*.
34. 2005.
35. Beryktat.
37. Med namn av daner.
40. Stjärnblomma.
42. Skjorta i Roma antiqua.
43. Snövit.
44. Skämn.
45. Kan vårdag.

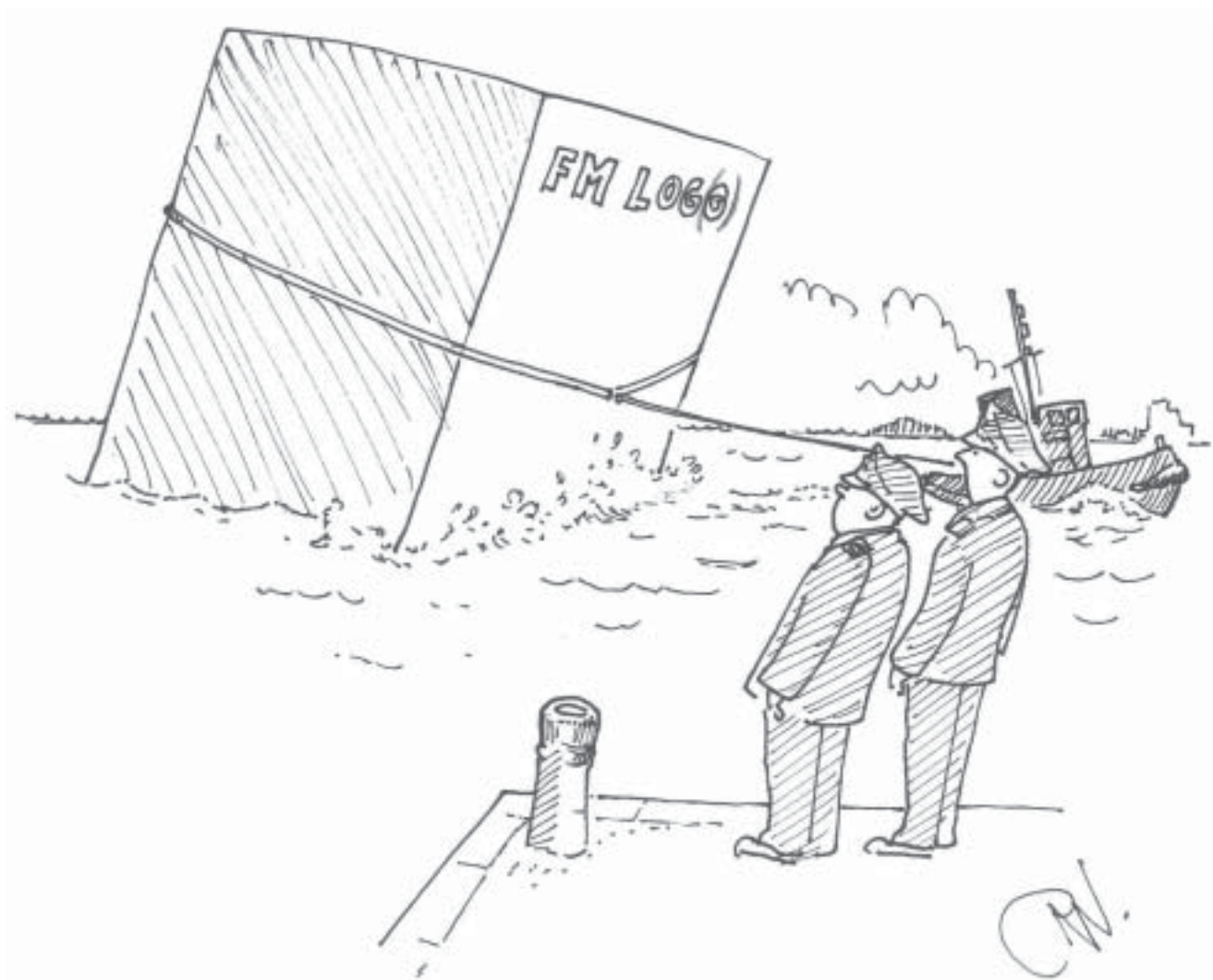
7. Skafferi.
8. Att påkalla hjälp med.
11. Föga raffinerad.
12. Kulspruta.
14. Hasta.
15. Tjuvaktig person.
17. Utse.
19. Sangvinisk bulle.
21. Kamma.
22. Nödvändighet.

24. Adjektiv hemifrån.
27. Vattenlager
30. Soloföreteelse.
33. Pålägg.
36. Stannum.
37. Tvåaktig.
38. Nikolaus abbrevierad.
39. Hugga av.
41. Många ark.
42. Lärosats.

Lodräta ord.

1. Djup medvetlöshet.
2. Struntprat.
3. Staty.
4. På dåligt humör.
5. Vrida.
6. Yttra.

Apropå FM LOG överföring från Försvarmakten till
Försvarets materielverk

Weinsjös karikatyrer

Avlidna kamrater

Dataingenjör Sture Alexandersson NORDINGRÅ
Född den 16 september 1937 Avliden den 24 februari 2012

Lars Be'äff KARLSTAD
Född den 16 februari 1942 Avliden den 14 mars 2012

Gevert Bergman GRÄDDÖ
Född den 13 maj 1939 Avliden den 8 februari 2012

Försvarsinspektör Gunnar Blennbäck KARLSKRONA
Född den 6 augusti 1919 Avliden den 4 mars 2012

Gudmund Braun KRISTIANSTAD
Född den 14 november 1925 Avliden den 27 februari 2012

Stig Burman ALINGSÅS
Född den 26 mars 1926 Avliden i februari 2012

Bengt Ekström NORRKÖPING
Född den 23 mars 1932 Avliden den 9 mars 2012

Erland Eriksson HISINGS BACKA
Född den 18 april 1927 Avliden den 20 mars 2012

Nils Friberg MOTALA
Född den 2 december 1930 Avliden den 13 april 2012

Hans Garenius HJO
Född den 7 november 1930 Avliden den 17 december 2011

Distriktschef Bjame Hedlund KVISSEBY
Född den 13 juli 1915 Avliden 2012

Lagerchef Gösta Holgerstein NORRKÖPING
Född den 13 februari 1921 Avliden den 1 april 2012

Tord Johansson FÄRJESTADEN
Född den 3 juni 1939 Avliden 1 mars 2012

Fanjunkare Benny Jonsson LYCKEBY
Född den 13 oktober 1921 Avliden den 30 mars 2012

Elingenjör Roland Jönsson V FRÖLUNDA
Född den 2 februari 1923 Avliden den 16 januari 2012

Sektionschef Lars Lennérth SUNDSVALL
Född den 19 juni 1932 Avliden den 1 mars 2011

Fotograf Hans-Orwar Moberg GÖTEBORG
Född den 1 januari 1926 Avliden i februari 2012

Jeppa Neveling GRÄDDÖ
Född den 29 mars 1929 Avliden den 11 mars 2012

Thure Nordh KRISTIANSTAD
Född den 11 februari 1933 Avliden den 17 januari 2012

Gustaf Nygren ÄNGELHOLM
Född den 11 april 1926 Avliden den 14 februari 2012

Lars Oberg HALMSTAD
Född den 21 april 1918 Avliden den 6 april 2012

Helge Olsson ASARUM
Född den 11 maj 1930 Avliden den 19 januari 2012

Thomas Oswald LIDINGÖ
Född den 13 oktober 1930 Avliden den 12 februari 2012

fd Kontorist Åke Persson GÖTEBORG
Född den 31 december 1924 Avliden den 13 april 2012

Börje Pettersson KARLSHAMN
Född den 10 april 1941 Avliden den 3 maj 2011

Bernt Pihlblad KARLSTAD
Född den 28 juli 1934 Avliden den 2 januari 2012

Kommendörkapten Petter Sandgren STOCKHOLM
Född den 18 oktober 1926 Avliden den 6 april 2012

Sven-Helge Sjöblom ASKIM
Född den 29 januari 1929 Avliden den 23 februari 2012

Tandtekniker Arne Stål SKELLEFTEÅ
Född den 27 mars 1918 Avliden den 21 december 2011

Ivar Svensson VARBERG
Född den 31 januari 1924 Avliden den 13 april 2012

Kapten Kurt Svensson HÄRNÖSAND
Född den 27 december 1928 Avliden den 6 februari 2012

Ingemar Swedberg KARLSHAMN
Född den 17 maj 1937 Avliden den 11 januari 2012

Birger Sydh SÖLVESBORG
Född den 17 april 1919 Avliden den 26 november 2011

Gösta Söderström ÄLVSJÖ
Född den 6 oktober 1942 Avliden den 26 januari 2012

Karl-Erik Åsberg ALNÖ
Född den 25 januari 1923 Avliden den 20 februari 2012

**Hedra våra avlidna kamraters minne
med en gåva till Flottans Män.
Pg 5 88 19-4.**

**Efter Din betalning sänder FM
kansli blanketten till de sörjande.**

OBS

Flottans Män erbjöds i början av året att prenumerera på Kungliga Örlogsmannasällskapets tidskrift, Tidskrift i Sjöväsendet. Erbjudandet togs väl emot av våra medlemmar och ett stort antal av Flottans Mäns medlemmar anmälde sig som prenumeranter och betalade in prenumerationsavgift till KÖMS. Tyvärr har några medlemmar underlåtit att ange namn och adress vid betalningen. De som har betalt prenumerationsavgift och inte erhållit Tidskrift i Sjöväsendet, var vänliga och anmäl detta till Kanslichefen”

Födelsedagar Vi hyllar

95 år född

21-7 1917 Carl Elof Svensson GÖTEBORG

90 år född

5-7 1922 Kommendörkapten Göran Romare LIDINGÖ

27-8 1922 Polisassistent Sixten Nilsson V FRÖLUNDA

30-8 1922 Lennart Johansson V FRÖLUNDA

25-9 1922 fd Byrådirektör Bertil Redenheim V FRÖLUNDA

27-9 1922 Erland Jacobsson KUNGSBACKA

85 år född

1-7 1927 Färgkonsult Berndt Sahlberg HÄSSELBY

3-7 1927 Bertil Axelsson GÖTEBORG

12-7 1927 Carl-Axel Sjöberg V FRÖLUNDA

14-7 1927 Folkskollärare Nils-Olof Andréasson KARLSKRONA

16-7 1927 Sören Andersson HENÅN

19-7 1927 Örlogskapten Björn Sjunnesson KUNGSÅNGEN

27-7 1927 Tage Jönsson KARLSHAMN

29-7 1927 Örlogskapten Christer Benedictsson STOCKHOLM

29-7 1927 Göran Holmqvist DALARÖ

1-8 1927 Sven Rosqvist ÄNGELHOLM

2-8 1927 Montör Roland Nilsson VÄSTERVIK

10-8 1927 Uno Hällkvist ÄNGELHOLM

21-8 1927 Lennart Lagerdahl V FRÖLUNDA

25-8 1927 Sture Andersson VÄSTERVIK

9-9 1927 Byggnadsingenjör Lars-Ola Clappe NORRKÖPING

18-9 1927 Kurt Rydberg OXIE

21-9 1927 Ingvar Gustavsson KARLSHAMN

23-9 1927 Georg Jerzy Ljungquist NORRTÄLJE

24-9 1927 Kapten Torsten Hasselqvist V FRÖLUNDA

24-9 1927 Hans Hermansson V FRÖLUNDA

27-9 1927 Ingenjör Evert Svärth V FRÖLUNDA

80 år född

7-7 1932 Hans Bergkvist GÖTEBORG

9-7 1932 Chaufför Lars-Olof Lundkvist FARSTA

11-7 1932 Matlaggare Arne Gustavsson BRASTAD

13-7 1932 Löjtnant Stig Bengtsson VÄSTERHANINGE

14-7 1932 Sigvard Rask HALMSTAD

16-7 1932 Sture Andersson HÄRNÖSAND

17-7 1932 Pensionär Alf Åberg KALVSUND

17-7 1932 Ingenjör Lars Brorsson ARLÖV

18-7 1932 Yrkeslärare Olle Måhlgren KRISTIANSTAD

27-7 1932 Elkonstruktör Osvald Lundqvist Hjo

30-7 1932 Curt-Arne Andersson BRANTEVIK

7-8 1932 Torsten Persson ASARUM

7-8 1932 Löjtnant Evert Stenberg RONNEBY

9-8 1932 Bo Englund LYSEKIL

12-8 1932 Roland Moderatho NORRKÖPING

16-8 1932 Marindirektör Allan Hellström LISTERBY

26-8 1932 Målare Sune Karlsson BRASTAD

28-8 1932 Allan Regnander STENUNGSUND

29-8 1932 Köpman Gert Persson ÅHUS

2-9 1932 Rolf Linde'n FILIPSTAD

9-9 1932 Kommendörkapten Gunnar Rasmusson
STOCKHOLM

11-9 1932 Löjtnant Åke Aspengren HANINGE

18-9 1932 Yrkeslärare Karl-Erik Pihl KARLSKRONA

22-9 1932 Driftingenjör Åke Gehrke SPÅNGA

26-9 1932 Sjökapten Kjell Hartvig KARLSKRONA

26-9 1932 Valentin Wikberg NORRTÄLJE

29-9 1932 Uno Aronsson OXELÖSUND

75 år född

3-7 1937 Ulf Randahl BRÅKNE HOBY

3-7 1937 Sjöingenjör Hans Moberg ÅLANDSBRO

4-7 1937 Gunnar Parvik TORSLANDA

13-7 1937 Elof Davidsson TANUMSHED

14-7 1937 Jan Jutebo NORRTÄLJE

15-7 1937 Anders Hammare JÄTTENDAL

17-7 1937 Lars Elfving ÄNGELHOLM

17-7 1937 Per-Olov Didong ÅBY

19-7 1937 Sjukhusfysiker Elmer Berggren ÅHUS

20-7 1937 Jan Olof Svensson RONNEBY

20-7 1937 Leg tandläkare Håkan Blom RONNEBY

21-7 1937 Borney Bergstrand GÖTEBORG

21-7 1937 Köksmästare Bengt Meijer HALMSTAD

25-7 1937 Kjell-Åke Engström KARLSHAMN

25-7 1937 Bert Engh VÄXJÖ

28-7 1937 Bengt Bergqvist TÄBY

6-8 1937 Axel Holmquist ÄNGELHOLM

7-8 1937 Lars Ohlsson KARLSHAMN

7-8 1937 Arne Askeroth LYCKEBY

7-8 1937 Telekommisarie Tommy Andersson TIMRÅ

9-8 1937 Sture Wennerberg STUGUN

14-8 1937 Max Nikka KARLSKRONA

17-8 1937 Fanjunkare Roland Karlsson TIMRÅ

18-8 1937 Sigfrid Enquist ÖSTERSUND

19-8 1937 Magnus Andren GÖTEBORG

24-8 1937 Evert Elgefjord NORRKÖPING

30-8 1937 Kåre Hagman ÖSMO

2-9 1937 Kjell Hansson HELSINGBORG

3-9 1937 Flemming Hansson HISINGS BACKA

4-9 1937 Helge Hansson TRELLEBORG

6-9 1937 Besiktningsman Per Lyrheden LYSEKIL

6-9 1937 Karl-Johan Vikdahl SUNDSVALL

15-9 1937 Leif Sandegren KARLSHAMN

16-9 1937 Hans Hörlin SLITE

20-9 1937 Herbert Jansson BLIDÖ

20-9 1937 Anders Johansson NORRKÖPING

70 år född

4-7 1942 Bertil Magnusson OLOFSTRÖM

10-7 1942 Lars Linderöth VÄLLINGBY

12-7 1942 Bo Ljungqvist SÖDERTÄLJE

14-7 1942 Sven Bäckström TYRESÖ

17-7 1942 Bruno Höyer SÖDERTÄLJE

21-7 1942 Tommy Mårtensson TRELLEBORG

27-7 1942 Lennart Friberg VÄXJÖ

6-8 1942 Lennart Zackrisson NORRKÖPING

8-8 1942 Auditor Anders Wirstam VENDELSÖ

12-8 1942 Sten Johnsson LYSEKIL

15-8 1942 Banktjänsteman Leif Kihlberg VÄSTERÅS

17-8 1942 Sixten Persson VENDELSÖ

20-8 1942 Bo Cederholm HELSINGBORG

21-8 1942 Gilbert de Wendel VÄSTERHANINGE

24-8 1942 Per Fredriksson FÄRJESTADEN

31-8 1942 Chaufför Christer Dahllöf VARBERG

4-9 1942 Byggnadsingenjör Kjell Sundberg LIT

4-9 1942 Sverker Eriksson FORSHEDA

6-9 1942 Gösta Karlsson HAKENÄSET

7-9 1942 Birger Hjalmarsson RONNEBY
9-9 1942 Bengt Gustavsson BILLDAL
12-9 1942 Peter Wetterberg HELSINGBORG
23-9 1942 Jan-Otto Pettersson LYSEKIL
25-9 1942 Per Ringhagen NORRTÄLJE
27-9 1942 Rolf Carlsson NORRKÖPING
28-9 1942 Kent Eriksson OSKARSTRÖM
29-9 1942 Lärare Kjell Lindström KATRINEHOLM

65 år född

4-7 1947 Lennart Danielsson STOCKHOLM
14-7 1947 Kommendör Lars Wedin STOCKHOLM
14-7 1947 Kammarrättsråd Didrik Branting SUNDSVALL
16-7 1947 Owe Fahlström NORRTÄLJE
17-7 1947 Bolagsjurist Anders Behring ÄLVSJÖ
23-7 1947 Målarbästare Per-Olof Fröjd MÄLARHÖJDEN
24-7 1947 Sven Petre' KALMAR
25-7 1947 Löjtnant Björn Wideberg MUSKÖ
26-7 1947 Annonsskonsulent Lennart Ingeltun VARBERG
28-7 1947 Förbundsordf. Cawe Johansson BERGEFORSÉN
28-7 1947 Bo-Lennart Nilsson ÄNGELHOLM
29-7 1947 Ulf Lundberg VÄSTERHANINGE
6-8 1947 Jan Wurtz VÄSTERVIK
12-8 1947 Kommendörkapten Thomas Hasselberg LIDINGÖ
14-8 1947 Fiskare Ingemar Svahn BUA
18-8 1947 Lars-Bertil Agö LIDINGÖ
19-8 1947 Matz Östrot LYCKEBY
19-8 1947 Dag Andersson NORRKÖPING
30-8 1947 Dan-Åke Alfredsson LYSEKIL
9-9 1947 Else-Mari Olsson ÄNGELHOLM
10-9 1947 Lars Hall ASARUM
13-9 1947 Lars-Göran Nilsson VÄSTERÅS

60 år född

1-7 1952 Morten Spencer VISBY
1-7 1952 Rolf Emanuelsson ÅRJÄNG
2-7 1952 Bo Hansevi STOCKHOLM
8-7 1952 Göran Rosenblad NYNÄSHAMN
10-7 1952 Anders Bladh STRÖMSNÄSBRUK
15-7 1952 Mikael Westerberg LIMHAMN
22-7 1952 Brandman Roland Bernström JÄRFÄLLA
27-7 1952 Lars Hagevald VÄSTERÅS
5-8 1952 Rolf Karlsson JÄRNA
11-8 1952 Lärare Bertil Lidén TYRESÖ
17-8 1952 Tommy Bergman GÖTEBORG
21-8 1952 Kent Nilsson MELBYSTRAND
24-8 1952 Kommendör Bo Rask KOLBÄCK
26-8 1952 Marknadschef Oscar Wikander TÄBY
1-9 1952 Jerry Jönsson HEMSE
21-9 1952 Revisor Rolf Isaksson VARBERG

50 år född

19-7 1962 Jan Hallström SKOGÅS
4-8 1962 Lt Joakim Sundin JOHANNESHOV
24-8 1962 Överstyrman Robert Hult JULITA
25-8 1962 Erik Wennerström STOCKHOLM
4-9 1962 Fänrik Ronny Andersson RÖDEBY
8-9 1962 Göran Nilsson LYSEKIL
28-9 1962 Stefan Norlin KARLSKRONA

40 år född

22-7 1972 Diplomat Nicklas Bennwik SALTSJÖBADEN
23-8 1972 Sjuksköterska Pär Wennberg Jönköping

30 år född

14-9 1982 Rebecca Landberg ENSKEDE

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Gotland

Rutger Edwards
Åke Fagelberg
Lars Håkansson
Lennart Kinnander
Tommy Malmquist

Veljo Pärli
Gunnar Sillén
Ola Sollerman
Morten Spencer
Lars Söderlind
Göran Wassberg
Bjerne von Schulman
Ragnar Öberg

Göteborg

Bengt Gustavsson
Ivan Hedin
Jan Eric Knutas
Roland Lindberg

Halmstad

Håkan Björk
Mattias Jensen

Rolf Karlsson

Rolf Remkeus

Åke Svensson

Haninge

Stefan Larsson
Antonio Toscano

Karlskrona

Jim Bernhardsson
Nils Erik Gustavsson
Jesper Landin

Malmö

Jonas Malm
Norrtälje
Per-Olov Frödin
Nils-Olof Nilsson

Sundsvall

Kjell Malmqvist
Nils Nordlund

Västerås

Håkan Pettersson

Ängelholm

Kenneth Falk

Martin Gullberg

Lars Gustafsson

Ola Linfeldt

Johanna Nilsson

Lars Schölander

Norrköping

Willy Linden
Per-Åke Lundby
Bill Nordström

Kalmarsund

Morgan Backman

Karlstad-Värmland

Anders Börjesson
Bengt Kjellberg
Bertil Rydholm

Jönköping

Janne Jonsborg
Bo Petersson

I maj 1911 beslutade regeringen att avsätta medel för att bygga en första klassens pansarbåt, men under hösten samma år beslutade den nya regeringen att inställa åtgärderna för den planerade pansarbåten. I protest mot detta beslut bildades Svenska pansarbåtsföreningen i januari 1912 med uppgift att på frivillig väg samla in pengar till byggandet av en pansarbåt. Redan i november samma år hade så mycket pengar samlats in, att beslut fattades om byggnation av pansarbåtar och det första fartyget kölsträcktes samma höst. När föreningen avslutat insamlingen, redovisades att svenska folket totalt skänkt 17,1 miljoner till sjöförsvaret, cirka 10 % av försvarsanslaget, - en häpnadsväckande stor summa i dåtidens penningvärde.

INBJUDAN

Flottans Män, tillsammans med Kungliga Örlogsmannasällskapet och Sjöofficerssällskapet i Stockholm med stöd av Försvarshögskolan och Sjöhistoriska Museet, håller ett symposium med anledning av 100 års minnet av Pansarbåtsinsamlingen. Symposiet kommer att äga rum i Sverige-salen på Försvarshögskolan den 9 november kl 13.00-1630. Därefter intas högtidsmiddag på Sjöhistoriska museet kl 1830.

Anmälan om deltagande i symposiet, som är kostnadsfritt, görs till:

Flottans Män

Tel 08-6780908 (tisdagar), 070-774 31 83.

e-post: riksförbundet@flottansman.se

och till högtidsmiddagen genom insättning av 450 kr på plusgiro 588 19-4 senast 2012-09-15.

PROGRAM

Fredagen den 9 november, 1300 – 1630, Försvarshögskolan.

13.00 – 13.10	<i>Välkomstanförande av FM förbundsordf. kmd. Johan Forslund och KÖMS ordf. fljam. Thomas Engevall</i>
13.10 – 13.40	<i>Insamlingen, bakgrund genomförande och resultat, prof em. Kent Zetterberg, FHS.</i>
13.40 – 14.20	<i>Fartyget, teknik och taktik, fljam. Lars Salomonsson och kmd. Per Insulander.</i>
14.20 – 14.50	<i>Kafferast.</i>
14.50 – 15.25	<i>Sjöstridskrafternas fortsatta utveckling fram till idag, kmd 1. Gustaf von Hofsten.</i>
15.25 – 15.45	<i>Filmcollage.</i>
15.45 – 16.00	<i>Sverigeskeppen i konsten.</i>
16.00 – 16.30	<i>Flottan i framtiden Marininspektör Jan Thörnqvist.</i>

I samband med detta symposium kommer Flottans Män att genomföra en lokalföreningskonferens under lördagen den 10 november kl 08.30-11.30. Information om detta kommer att sändas ut i början av september.

Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordf	Johan Forslund	08-571 448 51	Dagsverksgatan 14	134 65	INGARÖ	j.forslund@telia.com
Vice förb.ordf	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	janwikberg@hotmail.com
Sekreterare	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Sekreterare	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	orjan.sterner@bredband.net
Kanslichef	Lennart Bresell	08-449 31 58	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	lennart.bresell@telia.com
Medlemsregister	Nils-Gösta Persson	0320-557 44	Svansjö Magerhult 6	511 93	TÖRETORP	n-gpersson@swipnet.se
Infoansvarig	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Webbmaster						
Kansli	Flottans Män	08-678 09 08	Teatergatan 3 Öppet tisdagar 9-16	111 48	STOCKHOLM	riksforbundet@flottansman.se

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: **Jan Wikberg.**

Härnösand	Lars Sellgren	0611-196 34	Hagagatan 74	871 40	HÄRNÖSAND	
Sundsvall	Bertil Graeve	060-57 97 14	Borevägen 5	860 32	FAGERVIK	
Östersund	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	janwikberg@hotmail.com

Region Mitt

Representanter i förbundsstyrelsen: **Örjan Sterner, Bo Schagerberg och Ove Hagström.**

Gotland	Olof Berglund	0498-21 51 75	Lyegatan 22	621 43	VISBY	berglund.olof@telia.com
Föreningslokal:	Marinstugan	070-164 79 24	Södevägen 56 B	621 58	VISBY.	(Stugvärdens hemtelefon)
Haninge	Lars Engvall	08-777 95 26	Lilla Hundens gata 422	136 64	HANINGE	engvall.lars@telia.com
Norrköping	Ove Hagström	011-23 90 15	Nygatan 55	602 34	NORRKÖPING	ovemarin@tele2.se
Föreningslokal:	Marinlokalen	011-13 84 25	Saltängsgatan 48	602 38	NORRKÖPING.	flottansman@telia.com
Norrälje	Tommy Häggroth	0176-883 58	Stentorp Köpmansholmen	760 18	YXLAN	t.haggroth@gmail.com
Föreningslokal:	"Marinlokalen".		Götgatan 14 A	761 64	NORRTÄLJE.	(ej postmottagning)
Nynäshamn	Kjell Johansen	08-520 182 10	Båtsmansvägen 13	149 31	NYNÄSHAMN	k.r.johansen@tele2.se
Stockholm	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	orjan.sterner@bredband.net
Kansli	Flottans Män	08-611 10 11	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.	sthlm@flottansman.se
Södertälje	Thomas Westerberg	073 7463669	Ekenbergsgatan 30	152 43	SÖDERTÄLJE	t_westerberg@hotmail.com
Föreningslokal:	Notholmen	08-55 15 50 14	Hörningsholm,		MÖRKÖ	(ej postmottagning),
Västerås	Stieg Andersson	0708-908616	Bäckvägen 6	734 51	KOLBÄCK	vasteras@flottansman.se
Föreningslokal:	Flottans Män		Slakterigatan 10	721 32	VÄSTERÅS	stieg.andersson@swipnet.se

Region Syd

Representanter i förbundsstyrelsen: **Göte Lindberg och Rolf Pärnhem.**

Kalmarsund	Bengt Hammarlund	0480-227 03	Drott. Margaretas väg 27A	392 45	KALMAR	abe@hammarlund.net
Karlshamn	Rolf Pärnhem	0454-19 611	Drottninggatan 22	374 35	KARLSHAMN	parnhem@telia.com
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN	
Karlskrona	Göran Löfgren	0455-150 12	Alebrunnsvägen 26	371 42	KARLSKRONA	goran.lofgren@tele2.se
Kristianstad	Lars-Ingvar Elofsson	044-23 50 31	Byastensvägen 10	291 77	GÄRDS KÖPINGE	navyman@tele2.se
Malmö	Jörgen Persson	0413-603 44	Vångavägen 9	241 32	ESLÖV	jorgenpersson.fmmalmo@telia.com
Trelleborg	Göte Lindberg	0410-401 84	Syréngatan 3	231 53	TRELLEBORG	gotelindberg@hotmail.com
Västervik	Carl-Erik Edström	0490-184 20	Sjöviksgatan 2	593 42	VÄSTERVIK	familjennord@bredband.net
Växjö	Sten Svensson	0470-811 74	G:a Teleborgsvägen 12	352 55	Växjö	leifcarlsson41@hotmail.com

Region Väst

Representanter i förbundsstyrelsen: **Lars Linde och Bertil Andreasson.**

Göteborg	Gunnar Ekbladh	070-232 89 27	Skolspåret 35	424 32	ANGERED	2328927@hotmail.com
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA	goteborg@flottansman.se
Halmstad	Kjell Jönsson	035-13 01 44	Norra vägen 21	302 32	HALMSTAD	kjellgudd@gmail.com
Föreningslokal:	Marinstugan	035-10 84 22	Dragvägen	302 42	HALMSTAD	halmstad@flottansman.se
Jönköping	Jan Johansson	036-433 44	Björkvägen 7	566 92	HABO	jangustav.olander@telia.com
Karlstad-Värmland	Göte Rahm	054-15 52 05	Stingsgatan 2	652 26	KARLSTAD	rahm@mail.ip-only.net
Lysekil	Jackie Lindebäck	0523-133 60	Dalskogen 169	453 41	LYSEKIL	jackie@bplast.no
Varberg	Per Callenberg	0340-422 19	Vrånvägen 21	430 10	TVÅÅKER	cal.per@telia.com
Föreningslokal:	Gamla tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 44	VARBERG.	
Ängelholm	Lars Linde	0431-141 18	Lupingatan 9	262 62	ÄNGELHOLM	
Föreningslokal:	Flottans Män	0431-149 30.	Östergatan 89	262 00	ÄNGELHOLM.	

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen till:
FLOTTANS MÄN
Teatergatan 3,
111 48 STOCKHOLM

POSTTIDNING B

Mästare på smygteknik

Kockums står för marin högteknologi i världsklass – på ytan och under. Vi konstruerar, bygger och underhåller fartyg, ubåtar och örlogsmarina system med avancerad smygteknik. Verksamheten bedrivs i Sverige i Malmö, på Muskö och i Karlskrona. Kockums ingår i ThyssenKrupp Marine Systems.

Kockums förmåga att konstruera och bygga moderna örlogsfartyg illustreras kanske bäst av Visbyklassens korvetter. Byggda av kolfiberkomposit och med designlösningar som gör dem nästan osynliga, har de väckt uppmärksamhet världen över. Vi kallar det GHOST® - Genuine Holistic Stealth.

På Kockums jobbar vi nu med att ta fram nästa generations ubåt, arbetsnamn A26. Det blir världens första ubåt som inte bygger på logiken från Kalla Kriget. Istället får den nya och flexibla förmågor med möjlighet till varierande uppdrag i alla världens hav.

kockums.se

KOCKUMS

ThyssenKrupp Marine Systems

